

Itt állunk, nem tehetünk másképp

Válasz arra a fenyegetésre, hogy a kormány erőyes rendszabályokra készül a kisebbségi sajtó ellen

Nem térhetünk egyszerűen napirendre a Jorga miniszterelnök napilapjának ama közlésén, hogy a minisztertanács állítólag elhatározta a kisebbségi sajtó szigorú megrendszabályozását amaz állítólagos irredenta, bolsevista és románellenes magatartás miatt, melyet „Brassótól Nagybáradig” állandóan és rendszeresen tanusít.

A bukaresti ujság e szenzációjának első kommentálása alkalmával már kifejeztük megdöbbenésünket, csodálkozásunkat, de egyben kétségünket is, hogy ilyen jellegű elhatározás a minisztertanácsban megszülethetett. De akár történt ilyen határozat, akár nem, újra és nyomatékosan meg kell állapítanunk, hogy soha felelősebben, előítéletesebben és igazságtalanabban sajtót nem ítélték el, mint a romániai kisebbségi ujságok ellen, az államellenesség és románellenesség, valamint a bolsevizmussal való fegyverbarátság vádját emelik.

Mi nem téveszthetjük össze és sohasem is fogjuk összetéveszteni a változó pártokat és kormányokat a változatlan román állammal és a változatlan román néppel, még kevésbé a szerencsétlen kezű, rossz irányba tévedt, s időnként egymás nyomába és egymás fölébe kerülő pártok és kormányok hibáit és bűneit a román nemzet és a román nép érdekében. Amazok ellen elszántan, rendületlenül harcolunk — mint maga a román nép, s maga Románia királya is — emezek előtt azonban tisztelettel meghajlunk, s csak az a törekvésünk, hogy ezek a nemzeti és népi erények Románia nemromán polgárai javára is a legteljesebb mértékben érvényesüljenek. Előre ugyanazok a bajok, válságok és felhős kilátások, melyek annyi kormánybukás után végre egy Jorgának nem is speciálisan politikára hivatott kezébe juttatták a hatalmat, a kisebbségi sajtónak is jogot adnak rá, sőt köteletségévé kényszerítik, hogy megjelölje azokat az utakat, irányelveket, szükségességeket, melyek az országot súlyos helyzetéből kisegíthetik és boldogabb jövő irányára vezethetik.

Mi a tiszta demokráciában, a makulátlan törvényességben, az életlehetőségek és a kulturális berendezkedés mindenki számára egyenlő módon való biztosításában látjuk a kivezető utat, s ezen az uton akarunk találkozni és tovább menni a román néppel, mostani vezetőivel, ha lehet, nélkülük, sőt ellenük, ha kell. A történelem nagy problémáit, mint amilyen a miénk is, sohasem oldották meg jódomenő pártok és kormányok, hanem csak az ország polgárságának kitartó, rendszeres és összhangos munkája. S erre sohasem volt nagyobb szükség, mint ma, amikor minden baklövés, zavar, ellentét, viszály a felforgató szellem démoni uralmát hozza közelebb.

Miképpen táplálná, biztatná, erősítené vagy kivánná és hívna a bolsevizmust az a kisebbségi sajtó, mely napról-napra a korrupció irtását, a törvényesség szilárdítását, a munka és kegyer konszolidálását, a társadalmi erők egyensúlyát és harmóniáját követeli? Mintha a tudósszél elmozdításával vádolnák azt, aki a betegnek levegőt és napfényt ajánl és a nedves lakás, rossz táplálkozás, s kimerítő robotlás ellen kardoskodik!

Abban a téves felfogásban, melyet a román közélet és közvélemény egy része táplál ellenünk, s amelyben, úgy látszik, ha a Neamul Romanesc híre igaz, maga a kormány is leledzik, a legkártyakonyyabb elem az oknak és okozatnak összevágása, s a minden logika és rendszer nélkül való általánosítás. Azoknak a válságoknak, melyek ma, más országok sorsához hasonlóan, Romániát is emészlik, nem mi vagyunk az előidézői; mi

magunk is szenvedő részei vagyunk. S mégis úgy tüntet fel az elfogultság, a felelőtlenség, a tehetetlenség dühe, mintha a kisebbségi sajtó teremtette volna meg a hibák és visszaélések végtelen sorát, a munkanélküliséget, az általános leszegényedést, a gazdaság, ipar és kereskedelem romlását, mindazt a bajt és nyomorúságot, melyet most a Jorga-kormányoknak kellene bűvös varázslattal eltüntetnie.

Sohasem jutott eszünkbe, hogy ezeket a végtelen bajokat a román állam és a

román nép terhére írjuk, de sohasem is fogunk visszaradni annak az ismételt, makacs, félelemnélküli hangoztatásból, hogy egy olyan kincses országban, mint Románia, még a világválság legvészesebb korszakában is külön élet, az erő és jólét diadalmas élete lehetne, ha a termelő munka, a rendfenntartó pártatlanság és a kulturák megbecsülése lépett volna az avatatlanság, rendszertelenség, korrupció és gyűlölet helyébe. Ezek a szerencsétlen indulatok homályosítják el még ma is, még a nemesebb, európaibb emberek ítéletét is, s mondják ki adat, alap, felelősségérzet nélkül, hogy a kisebbségi sajtó — a magyar — irredenta, románellenes és szellemével táplálja a bolsevizmust.

Ferrero írja híres könyvében Róma nagyságáról és hanyatlásáról: az a hajlandóság, hogy egymásra kölcsönösen rosszakaratú szándékokat ráfogjanak, a pártok és osztályok embereinek kölcsönös üldözési mániája, mely a nagy társadalmi válságokban lábra kap, veszedelmes betegség, mert aki ellenségeinek számát

és dühét tullozza, sokszor a végén igazi ellenségeivé fordítja képzelt ellensége egy részét.

Képzelt ellenség vagyunk csakugyan, csak azoknak a dolgoknak és történelmeknek ellenségei, melyek, sokszor a népi jogainak méltatlan megrontásával is, ártnak az országnak. S azt a szabadságot, melyet mint sajtó a román alkotmány jogán élvezünk, soha egy pillanatra sem akarjuk másra és másképp felhasználni, mint hogy az igazságosság, béke és szeretet művét szolgáljuk vele. Ha támadunk, ha tiltakozunk, ha lázongunk, ez ama határtalan hűségéből és féltésből fakad, mellyel eszményeinkhez, a jobb jövő hitéhez, a demokráciában és jólétben boldogan egymást ölelő románság és magyarság üdvéhez ragaszkodunk.

Éljen Románia és a román nép, de pusztuljon minden kormány és minden rendszer, mely utjában áll a népek szabadságának, megértő összhangjának és a jobb életre való jogának.

Most pedig jöjjenek a porkolábok, akik bílcset raknak a szabad sajtóra!

A hivatalos lap szentesítette a román-magyar kereskedelmi szerződést

Szeptember 1-én átmeneti jelleggel életbelépett az új román-magyar egyezmény

Teljes munkaszabadságot biztosít a magyar állampolgároknak Romániában a megkötött szerződés

Bukarest, szeptember 2.

A hivatalos lap mai számában megjelent az a minisztertanácsi határozat, amely kimondja a román-magyar kereskedelmi szerződés ideiglenes életbelépését szeptember 1-ével. A minisztertanácsi határozattal egyidejűleg megjelent az augusztus 12-én Szinajában megkötött magyar-román hajózási és állategészségügyi egyezmény is, amely szintén szeptember elsejével lépett életbe.

A szerződés legfontosabb függelékei

A kereskedelmi szerződéshez számos függvény van csatolva, amelyek a magyar alattvalók különböző munkajogait szabályozzák. Ezek szerint az egyik függvény kimondja, hogy

a román hatóságok magyar alattvalók olyan kéréseit, amelyekben munka és tartózkodási engedélyekért folyamodnak, kötelesek a leggyorsabban és a legnagyobb jóindulattal teljesíteni.

Azon magyar alattvalók, akik az érvényben levő törvények alapján ipart vagy kereskedelmet üznek Romániában, minden további nélkül meg fogják kapni a törvényben előírt munkakönyvet, valamint a tartózkodási engedélyt. Ezeket a kéréseket csak abban az esetben lehet megtagadni, ha a körülmények ellentmondanak a munkatörvény 16. paragrafusának. A már kiadott munkaengedélyeket csak olyan esetben lehet visszavonni, ha azokat állambiztonsági szempontok követelik meg.

Egy másik függvény azokat az eljárásokat szabályozza, amelyeket mindkét államnak be kell tartania kiutasítások alkalmával. A kiutasításokat mindkét részről akadálymentesen és a leggyorsabban kell lebonyolítani.

A harmadik függvény végül is kimondja, hogy a két állam közötti barátságos viszony kimélyítése érdekében az idegekre megállapított tartózkodási illeték egyévre legyen érvényes, úgy Magyarországon a román állampolgárokra, mint Romániában a magyar állampolgárokra.

A minisztertanácsi jegyzőkönyv ki-

mondja, hogy a román-magyar kereskedelmi szerződés életbeléptetésének csak addig van átmeneti jellege, amíg a két állam törvényhozó házai azt ratifikálni nem fogják.

Ugyancsak szeptember elsejével lépnek

életbe a kereskedelmi egyezményben foglalt vámegállapodások is, amelyek az élőállatok tranzitjára, valamint a román-magyar új vámokra vonatkoznak.

Az egyezmény részletesebb ismertetésére még visszatérünk.

Jorga kitanítja a tanárokat:

A tantestület nem adhat leckét a lustaságból

Igaz, hogy törvénytelen az iskolakezdő rendelet, ez azonban csak azt mutatja, hogy mennyire nem tudták: mi való a törvénybe

Bukarest, szeptember 2.

Az új tanév megnyitása alkalmából Jorga közoktatásügyi miniszter tegnap délután 2 órakor nagy és sok tekintetben érdekes programbeszédet tartott a fővárosi iskolák igazgatói és igazgatónői előtt.

Unnépélyes beszédében Jorga mindezekelőtt azt hangsúlyozta, hogy valóságos forradalmasítani akarja az oktatás és népnevelés eddigi rendszerét. Evégből messzemenőleg biztosította a tantestület önállóságát és kezdeményezési lehetőségét.

Azoknak, akik politikai szempontoktól vezéreltetve folyton határidőket szabnak tevékenységem számára, — folytatta Jorga — csak ezt felelhetem:

Fájdalmas dolog az illúzió-rombolás, de kijelenthetem, hogy több év is áll rendelkezésemre iskolai programom megvalósítására.

Nem vágytam arra a helyre, ahol most vagyok. Ellenben mindvégig teljesíteni fogom a rábízott feladatot...

Ezután Jorga elismerte, hogy a törvény valójában csak szeptember 15-ében állapítja meg a tanév kezdetét. Ez azonban csupán azt mutatja, mennyire nem tudták eddig, mi való egy törvénybe és mi a szabályzatba. Az iskolakezdés megál-

pitása Nyugaton mindenütt miniszteri rendelettel történik. Az iskolák ezután nálunk is szeptember 1-én nyílnak meg és június 1-én fognak zárulni, ami egészségesebb. Különben is a tantestület nem adhat leckét az országnak a lustaságból.

A miniszterelnök ezután a gyakorlati oktatás szükségességét hangsúlyozta. Arra kell törekedni, — mondotta — hogy a tanulóifjúsággal, amerikai módszert követve, szerettessék meg a háziipart, hogy a tanulók a maguk erejéből készíthessék el a mindennapos életben szükséges használati tárgyakat, eszközöket, ruházatukat maguk végezzék el a kisebb javításokat.

Ezután válaszolt azokra a támadásokra, amelyek akkor érték, amikor a falusi iskoláknak azt ajánlotta, hogy a növények között tegyék népszerűvé a facipő viselését. Rámutatott arra, hogy igen sok európai államban az elemi iskolák növendékei csak facipőben járnak.

Beszédét a következőkkel fejezte be:

— A jövőben a kormány alkalmat ad arra, hogy a tanerők kiválasztásánál a természetes szelekció elve érvényesüljön. A tanítók és tanárok kinevezésénél a jövőben pályázat útján döntenek, s azoknál csak a személyi érdemek hierarchiáját ismeri el.

A miniszterelnök beszéde a megjelent igazgatók között óriási feltűnést keltett.

Jorga

Tengerentúlra vándorolnak a középkori festőművészet remekei

Rembrandt sem álmodozott olyan összegről, amennyit ma fizetnek festményeiért

Brassó, szeptember 2.

Különös dolog, hogy manapság, amikor az egész világon élő emberiség annyira lelkesedik mindenért ami modern, még mindig olyan hatalmas áron cserélnek gazdát a középkori vagy régebbi művészek festményei és karcai. Milliárdok urai könnyebben hajlandók egy csekket aláírni, ha Tintoretta vagy Rubens egy remekét kínálják megvételre, mintha hypermodern festményt akarnak rájuk szólni, amelyre éppen úgy rá lehet fogni, hogy naplementét ábrázol az Adrián, mint azt, hogy Mussolini egyéni felfogásu portréja.

Tekintetbe kell vennünk azt a körülményt is, hogy az ujabban feltúnt festészeti irányoknak nem lehet olyan életkort jósolni, mint a már klasszikussá előlépett egykori ecseikezelésnek.

Századok multak el, nemzetek sülyedtek önásta sirjaikba, de egy népszerű mester ihletett remeke ma is becsülésben áll az egész földgolyó műértő közönsége előtt.

Ma is vannak beérkezett és nagykoncepcióju művészek mindenütt, akik nagyobbbrést régebbi ösvényeken haladnak. Vannak nagy elismerésben részesülő, teljesen szabadjára engedett irányzatokat követő festők is. Egyidejűleg azonban le kell szögeznünk azt is, hogy a festészet nagyon nehéz kenyér azoknak, akik csak most állnak pályájuk küszöbén. A párisi Quartier Latin és a newyorki Greenwich Village hosszuhaju művészjelöltjei sokat tudnának mesélni kifizetetlen házbőrekről és mélabusan korgó gyomrokról...

Az e téren uralkodó cudar viszonyokat érdekesen világítja meg az a kis eset is, amelyet egy ismert párisi festő beszélt el a minap, egy francia művészeti folyóirat munkatársának. Egy fiatal művész, miután a civilizált világban minden erőmegfeszítése ellenére sem tudott érvényesülni, elhatározta, hogy az ausztráliai szigetek egyikén próbál szerencsét a vadak között. Sikertől lefestenie egy kanihál-törzsfőnököt, aki fejedelmien fizette meg a tetszetős portrét, noha sohase fog-

lalkozott a festőművészettel és a világi állításokat sem kereste még eddig fel.

A fiatal művész a festményért két dísznót, tizenöt pulykát, harminc csirkét, négyszáz ananászt és nyolcszáz kókuszdiót kapott.

A vadaknál még van béke...

Nálunk már kiment régen a divathól az ilyenforma honorárium. Kókuszdiók helyett színes papirdarabokkal fizetünk mindenkinek, ha tudunk, ámbár sokan még így is eszik a pénzt.

A nagy mesterek századokra visszatekinthető festményeivel kapcsolatban vagyont kitévő összegeket emlegetnek. Rubens, Rembrandt vagy Dürer egy-egy művéért olyan árakat fizetnek ma, amelyek koruk leggazdagabb embeirev tehették volna a hajdani mestereket.

A világvárosok árverési csarnokaiban valósággal ökölharc folyik gyakran a műkincsekért, amelyek maradandó értékűknél fogva, az idők folyamán szentséggé magasztosultak a duzzadozó tárcájuk milliómosok előtt.

Ahol vagyonok röpködnek a levegőben

Vessünk egy pillantást egy párisi árverési csarnokba.

A terem feketélik a megjelent érdeklődő tömegétől. A kikiáltó megjelenik kalapáccsal a kezében. Moraj fut át a zsufolt csarnokon, noha mindenki jól tudja, hogy derék embernek a kalapács üzleti kelleke és nem akar vele senkit megrendelésre, vagy saját jószántából fejeitűni. Az idegesek, pattanásig feszültek, mikor a kikiáltó bejelenti az árverés megkezdését.

Egy Boucheur kép, hölgyeim és uraim! Hang a tömegből: Huszezer. Huszezer először — ismétli a kikiáltó. Ideges hang: Ötvenezer! Ötvenezer először. Zűrzavaros kiáltások: Hatvan, hetven, nyolcvanezer! Egy amerikai lábujjhegyre áll, hogy szemügyre vegye a szőnyegen forgó műremeket, aztán felkiált: Százhuszezer! Néma csend. Egy szolga más festményt állít a Boucheur kép helyébe. Az amerikai kiveszi Watermen töltőtollát és tökéletes lelki nyugalommal állít ki egy százhuszezer frankos csekket...

Mit szól hozzá, hogy ilyen jó tüzletet csináltam — fordul a kép új tulajdonosa egy tömzsi olaszhoz.

Amerikában legalább ötvenezer dollárt fognak érte ajánlani az ismerőseim.

Köte hiszem Monsignore — válaszol csendesen az olasz — ön meglehetősen tulbecsüli a képet. Mi az, hogy tulbecsüli? — méltatlankodik az amerikai — maga úgy látszik, hogy nem ismeri kellően a nemzetközi árakat! Tudja, hogy a barátaim mennyit fizettek a multkor egy Valesquez festményért? Négyszázezer dollárt kerekelt! Van magának arról fogalma, hogy mit költött a mi államtitkárunk, Andrew Mellon, hogy megvásárolja az idén Európában? Hát tudja meg, hogy

egy Raffael Madonnáért egymillió dollárt fizetett.

Egy millió dollárt? vegyül bele a párbeszédbe Müller ur Drezdából — bagatell. Tudják urak, hogy mennyire becsülték hivatásos szakértők a drezdai „Sixtusi Madonnát, amely Rafael egyik legjelentősebb festménye! Tízmillió márkára...

Tízmillió márka! Négyszázmillió lej! Ezek az árak talán minden rekordot meg haladnak. A művészetben szegény, de dollárokból gazdag Amerika nem alkuszik. Rembrandt aeredeti festményeiből például rövid idő leforgása alatt több száz uszott át az Atlanti óceánon.

A LEGMAKACSBAB MŰRAJONGÓK.

A németek nagyon fájlalják valahányszor egy-egy nagyértékű festmény a külföldre, vagy éppenséggel az újvilágba vándorol, mert minden alkalommal a nemzet tulajdona megy veszendőbe szertintük. Mindegyik kép beszél a csak a szülőországa érti meg tökéletesen a nyelvet. Egy kanadai, egy japán, vagy egy portugál sohase fog olyan mélyen magábanmerülve megállni egy Dürer rézkarc előtt, mint ahogy a német teszi. Egy amerikai sem fogja mondani soha: Nézzék csak! Hát nem vagyok én ugyan olyan fából faragva, mint az a derűs leány azon a Rembrandt fametszeten?

Ma azonban csak a pénznek van szava és minden más dolognak el kell csitulnia. Érzélgős hurokat éppenséggel nem lehet megpendíteni ma, amikor szinte erőszakkal számíruve van minden, ami érzelmmel kapcsolatos. Talán sohase jött jobban Németországnak sem, hogy nem halak ki még az ókori mecénások, akik modernebb kiadásban kelnek át az oceánon, hogy egy nagylelkű gesztussal megszeressék a középkor legendásbecsű értékeit.

MIÉRT VERGŐDNEK MÉGIS ZÖLDÁGRA A MODERN FESTŐK?

A nagyarányu vásárlási láz közvetve felvirágoztatja némileg azért a most élő művészek sorsát is. Európában is vannak olyan emberek, akik szeretik otthonukat képekkel ékesíteni, de megfelelő tőke hiányában nem versenyezhetnek a középkori remekre alkudozó nábobokkal. Mi marad tehát hátra?

Fellendül a kereslet a modern festészet és grafika terén is, mert az efajta termékekhez sokkal olcsóbban lehet hozzájutni.

Ma már nagyon sok festő neve fut be ezen a réven a köztudatba. Ki mondaná ezekuán, hogy a művészvilágban nincs összetartás és hogy lépten-nyomon kenyeririgyság üti fel a fejét? A középkori festők miközben halhatatlan műremeikeket alkottak, talán megéreztek, hogy a huszadik században az ő érdemük lesz, ha sok nyomorgó festő nem fog éhhalált halni...

BESZÉLJEN A STATISZTIKA

A középkori mesteremberek remekeinek értéke jóformán perceről-percre emelkedik, tekintve, hogy mindegyre régiebbek lesznek. Ma már nem követné el senki azt a könnyelműséget, amit a hajdani magyar főur, aki mentének szabott fel egy Rubens fest-

ményt és úgy jelent meg Mária Terézia előtt a királyi udvarban.

Ha figyelemmel kísérjük néhány műremek árának emelkedését az évek folyamán, megállapíthatjuk, hogy már a huszadik század első évtizedében hatalmas összegekre gyarapodott értékük.

Tiltott műtét következtében meghalt Budapesten egy fiatal zeneakadémiai növendék

Feiler Emil orvostanhallgató, aki a műtétet végrehajtotta, letartóztatásakor mellbelötte magát

Budapest, szeptember 2.

Kínos szenzáció foglalkoztatja a főváros lakosságát. Junger Angéla, fiatal, zeneakadémiai növendék

tiltott műtét következtében háromnapis borzalmas kínlás után kedden este meghalt.

Az orvosoknak, akik betegágyánál jelen voltak, csak annyit mondott, hogy egy képesítés nélküli orvos hajtotta végre rajta a műtétet. Nevét azonban nem volt hajlandó elárulni.

A rendőri nyomozás természetesen azonnal megindult és hamarosan eredményt is járt. Megállapították, hogy a műtétet Feiler Emil harmincéves nős orvostanhallgató végezte el a leány könyörgésére.

Detektívek mentek ki Feiler lakására, hogy előállítsák,

az orvostanhallgató azonban egy óvatlan pillanatban mellbelötte magát.

A mentők haldokolva szállították kórházba, ahol pillanatra magához tért és ennyit mondott:

— Megérdemltem sorsomat, bár ön-

Szolgáljon a tény megvilágítására az alábbi kis statisztika, mely néhány Rembrandt karc árának emelkedéséről készült:

LEVÉTEL A KERESZTFAROL (1651)

1834	—	—	—	—	—	2850	márka
1840	—	—	—	—	—	4920	márka
1909	—	—	—	—	—	167700	márka

SIX POLGARMESTER

1754	—	—	—	—	—	316	forint
1860	—	—	—	—	—	5251	frank
1909	—	—	—	—	—	71000	frak

MADONNA A TENGERI MACSKAVAL

1847	—	—	—	—	—	96	frank
1852	—	—	—	—	—	152	frank
1909	—	—	—	—	—	16800	márka

MŰPARTOLAS A LETUNT IDŐK BEN

Korántsem kell azonban azt hinnünk, hogy csak a huszadik század közönsége becsülte fel ilyen hatalmas összegre az érték számba menő festményeket.

A rómaiak olyan összegeket fizettek más időkben is egyes festményekért, amelyek bátran versenyezhetnek a mai árakkal is.

Julius Caesar például Tinomachos két festményéért, amelyek közül az egyik a „szárguldo Ajax“-ot, a másik pedig „Medea“-t ábrázolta — 80 talentumot fizetett, ami 11 millió 820 ezer lejnek felel meg. Ez az összeg nemcsak pénzünkre átszámítva, de tényleges értékében is hatalmasabb summát jelentett egykor. A szobrászatot is olyan bőkezűen pártfogolták a rómaiak, hogy a szobrászok fejnélküli szobrokat készítettek, amelyekre később a műbarát kíváncsimainak megfélelően illesztettek fejet.

A renaissance festői sem panaszkodhattak. Tizian például ötödik Károly császár arcképeért 28 ezer márkát kapott, Raffael pedig amellet, hogy fényűző életmódot folytatott óriási vagyont hagyott hátra örököseire.

Mindenesetre sok függött minden időben a műtől és szerencsétől is...

zellenül akartam segíteni.

Ezután rövidesen ismét elvesztette eszméletét és azóta sem nyerte vissza öntudatát. Életbenmaradásához kevés remény van.

Junger Angéla szlovenszkói származásu, tavaly került fel Budapestre, ahol nagy jövőt jósoltak neki zenei körökben. Özvegy édesanyja gyászolja.

A Dnyeszter mentén ismét fellázadt a parasztság

Kisinev, szeptember 2.

A Dnyeszter melletti falvak lakosai több éjjelen át erős agyutüzélést hallottak Tiraszpól, Ovidispol, Kamenyevszk és Podolszk orosz városok irányából. A határszélről érkezett hírek szerint a szovjethatóságok Ukrajnában megkezdtek a buzakészletek lefoglalását. A lakosság fellázadt és több helyütt véres események történtek. Az ellenforradalom leverésére a szovjet nemcsak gyalogsági és lovassági csapatokat küldött ki, hanem tüzéséget is.

Ukrán terroristák gyilkolták meg Holovkó lengyel képviselőt

Hat golyót találtak az áldozat testében

Varsó, szeptember hó 2.

A szombaton, Truskewiec keletgaliciai fürdőhelyen Holovkó lengyel képviselő ellen elkövetett gyilkos merénylet ügyében a megtartott nyomozás és a boncolás megállapította, hogy a merénylők hatszörlötték rá s mind a hat lövés talált. A nyomozás még folyamatban van.

A lengyel sajtó pártkülönbség nélkül nagy terjedelemben foglalkozik a merénylettel és közli annak minden részletét, ugyisintén az áldozat életrajzát. A merénylettel foglalkozó vezércikkekben az egész sajtó a legmélyebb felháborodásának ad kifejezést a gyilkosság felett és azt a meggyőződését hangsúlyozza, hogy a merénylet ukrán terrorista szervezetek műve s e szervezetek terrorisztikus cselekményeinek egyike.

SZEPTEMBER 4.

VESTIS
RT **BRASSÓ,**
LEN-SOR 26

Nagy választék legújabb őszi és téli öltöny- és kabát-szövegekben!

Visszamaradt szövegeket mélyen leszállított áron árusítunk ki!

A „Graf Zeppelin” Délamerikában

Newyork, szeptember 2.

A „Graf Zeppelin” tegnap délután megérkezett a braziliai Fernando Noronha szigetére. A léghajó kedvező körülmények között tette meg az utat az Atlanti Óceánon keresztül. Este tizenegykor a Zeppelin leszállt Pernambuco-ban, ahol tömeg fogadta.

Nem akarják megművelni gazdáik földjét a spanyol földművesek

Madrid, szeptember 2.

A spanyolországi zavargások tovább tartanak. Cartagenában, Sevillában és Saragossában általános sztrájk tört ki. A sztrájkhoz még a környék földművesei is csatlakoznak, akik vonakodnak gazdáik földjét megművelni. Több helyen összeközlésére került a sor a sztrájkolók és a karhatalom között.

Moulin professzor bevalólt és megbánta bűnét

Róma, szeptember 2.

Az olasz államvédelmi törvényszék előtt kedden kezdődött meg Moulin belga professzor és négy bűntérse antifascista bűnpörének tárgyalása. Moulin tanár a tárgyalás során beismerte, hogy Bassanezi antifascista agitátortól leveleket és kiáltványokat hozott Olaszországba. Tettét azonban sajnálja, mer olaszországi tartózkodása alatt jobban megismerte az olasz népet és a fascizmus rendszerét. Elmondta, hogy a belga diákok csak azért rendeztek szimpátiatüntetést mellette, mert teljesen ártatlannak hitték. A bűnpör többi négy vádlottja ártatlanságát hangoztatta. Védelmükre azt hozták fel, hogy nem volt tudomásuk annak a börtönről, amelyet Moulin professzor hozott magával.

A Nautilus a jég közé szorult

London, szeptember 2.

Most már az egész tudományos világ a legnagyobb nyugtalansággal tekint a „Nautilus” tengeralattjáró sorsa elé. Tudvalevő, hogy a hajó néhány héttel ezelőtt Wilkins kapitány vezetésével elindult az Északi Sarkra, ahová a jégmezők alatt akart megérkezni. A legészakibb pont, ahova a „Nautilus” eljutott, Hajmár-fok volt, innen érkezett nyolcvan órával ezelőtt az utolsó szikratávirat a hajóról. Ez a távirat közölte, hogy a „Nautilus” jég közé szorult, amelyből nem bír elmozdulni. Megkísérelte, hogy lejusson a víz alá, ez azonban nem lehetséges, mert az erre szolgáló alsó kormánycsavarja eltört és visszafordulni sem tud, miután a jéghegyek elzárták az útját. Több európai leadóállomás igyekezett összeköttetést teremteni a veszélyben lévő tengeralattjáróval, ami azonban nem volt keresztülvihető a magnetikus zavarok következtében. Ezek után attól tartanak, hogy a „Nautilus”-ba bezárt legénység és vezetők elpusztulnak, noha egyes optimista tudósoknak az a véleménye, hogy imminens veszély egyelőre nem áll fenn.

Az „Amstel Bank” bukása és Pallenberg Max, a világhírű berlini színész

Bécs, szeptember hó 2.

Jelentettük, hogy a Kreditanstalt amsterdami alapítása, az „Amstel Bank” betétesei között több világhírű művész is van, köztük Pallenberg Max, a híres berlini színész, akinek közel negyedmillió dollár megtakarított pénze uszott el a csődbejutott pénzintézetnél. Az „Amstel Bank” betétesei tegnap Bécsben gyűlést tartottak, amelyen Pallenberg is megjelent. Pallenberg valóságos drámai jelenetet rendezett, legazaberezte és lecsirkéfogozta a bank igazgatóit és kijelentette, hogy mostantól kezdve egész életét a lelkiismeretlen, galád bankigazgatók kiemeltlen kipellengérezésére és üldözésére fogja szentelni. A rendkívül felizgatott művész tudomására hozta az elképzett igazgatóknak, hogy az ősz folyamán vizsgálatot tartanak Bécsbe és itt előadást fog tartani. „A vezérigazgató és én” címmel. Ezenkívül darabot írat magának és ebben személyesen fogja alakítani Rotschild vagy Ehrenfest igazgató szerepét, akinek igazi arculatát megmutatja majd a világnak. Pallenberget betétestársai sem tudták lecsillapítani és magából kikelve rohant el a gyűlésről.

A vidéki bankok és a pénzpiac

Törvény készül a bankok fuzionáltatására és a bankok, mint adósok helyzetének rendezésére

Bukarest, szeptember 2.

Mint jelentette a B. L., Argetoianu felhívására a vidéki bankok is teljes apparátussal kezdtek meg a szervezkedést. A regáli és besszarábiai bankok szindikálása után a többi vidéki bankokra került a sor. Biztos forrásból nyert értesüléseink szerint

a Nemzeti Bank igazgatósága a tegnap hosszabb időn keresztül tárgyalta a Vidéki Bankok Szövetségének vezetőivel a bankok szindikálzásával kapcsolatban.

A tárgyalások folyamán megállapították, hogy a túlzott betétkivonások az egész ország területén megszűntek. A vidéki bankoknak tehát jelen pillanatban nincs szükségük olyan tőkére, amellyel a betétkivonásokat fedeznék, hanem azért kell nekik pénz, hogy a hiteletet normalizálódását előmozdítsák. A legutóbbi betétkivonások ugyanis teljesen kimerítették rezerváikat és hiteleket nem képesek folyósítani. Azt is megállapították, hogy egyes helyeken

a betéteknek egy jelentős részét lassankint vissza is hozzák a bankokhoz. Ez a jelenség a múlt idegesség utóhatása és a pénzpiac megszilárdulását igazolja.

A Nemzeti Bank vezetősége kijelentette, hogy

e pillanatban nem tud egy lejjel sem hozzájárulni a kisbankok által alakítandó szindikátusok alapítóihoz, tekintve, hogy teljesítőképessége teljesen ki van merítve.

Azt azonban kilátásba helyezte, hogy, amint a lehetőségek engedik, azonnal a kisbankok szindikálzásai mögé áll.

A Nemzeti Bank válasza után Coanda elnök vezetésével a vidéki bankok megbízottai megjelentek Argetoianu pénzügyminiszternél és az állam segítséget kérték a vidéki bankok egysebtömörítéséhez. A pénzügyminiszter kijelentette, hogy

az állam teljes mértékben a kisbankok mögött áll és azokat minden lehető eszközzel támogatni fogja.

Az állam garanciákat fog szolgáltatni

olyan pénzügyi műveletek lebonyolításánál, amelyek a kisbankok tőkeerősségének fokozását szolgálják.

Argetoianu pénzügyminiszter kijelentette még, hogy a vidéki bankok helyzetének megkönnyítésére

a kormány törvényt fog hozni a vidéki bankok fuzionálására és szindikálzására, amelyen ki fogják mondani a bankok, mint adósok helyzetének rendezésére.

A vidéki bankok delegátusai abban alapultak meg a pénzügyminiszterrel, hogy

szeptember 28-ra összehívják az ország összes bankjait egy nagy bukaresti értekezletre, amelyen ki fogják mondani a Romániai Bankok Egyesületének megalakulását.

Ebben a szervezetben csak a 40 milliónál kisebb alaptőkével rendelkező bankok fognak helyet foglalni, az egész ország területéről.

Letartóztatták Fóris Istvánt,

aki a kommunista balkán-federáció berlini értekezletéről érkezett haza

Bukarest, szeptember 2.

A fősztiguranca hétfőn a Gara de Nord-on letartóztatta Fóris István kommunista vezető, amint éppen visszaérkezett a kommunista balkán-federáció berlini értekezletéről, amelyen a romániai kommunista pártot képviselte.

Fórist, aki az utóbbi években fő-irányítója a kommunista sajtónak, már a határtól figyelték. Letartóztatása után házkutatást tartottak lakásán, ahol több sokszorosított készületeket találtak. Ez alkalommal letartóztatták Fóris feleségét is.

Ujra tanácskozik a Népszövetség

A 64-ik ülészak

Genf, szeptember 2.

Kedden délelőtt 11 órakor Leroux spanyol külügyminiszter elnöklése alatt megkezdődött a népszövetségi tanács 64-ik ülészaka. A megnyitó ülés mindössze fél órát tartott s azt a legutolsó ülészak óta végzett munkálatok jelentéseinek felolvasása töltötte ki. Ezután a német megbízott olvasta fel jelentését a gazdasági bizottság tevékenységéről.

A megnyitó ülés berekesztése után a tanács tagok zárt ülésre vonultak vissza, hogy a nyilvánosság kizárásával tárgyaljanak a magyar-német kereskedelmi szerződésről és a francia-orosz nem agresszió-egyezmény kérdéséről. Érdekes, hogy a Népszövetség jelenlegi ülészaka alatt igen erős lett az a törekvés, hogy a tanácskozással lehetőleg a nyilvánosság kizárásával végezzék.

A népszövetségi tanács zárt ülésén egyébként kinos incidens játszódott le.

Litvinov felháborodott azon hogy az ülésről kizárták a nyilvánosságot s kijelentette, hogy a zárt ülésen elmondott beszédét a nyilvánosság előtt is meg fogja ismételni.

A tanács ülését ezek után szerdáról péntekre halasztották, mert a mai napot teljesen kitöltik a koordinációs bizottság tanácskozásai, csütörtökön pedig az Európa-bizottság negyedik ülészaka kezdődik. Az Európa-bizottság koordinációs bizottsága különben elfogadta Posse német delegátus indítványát, amely megállapítja, hogy a német-magyar és a német-román kereskedelmi szerződés preferenciális rendelkezései a múlt év novemberében tartott második vámfegyverszüneti értekezleten felállított elvek keretein belül mozognak és megfelelnek azoknak a feltételeknek, amelyeket az európai Unió gabonabizottsága júniusi ülészakán megállapított.

Törvénytervezet készül a besszarábiai parasztság érdekében

Bukarest, szeptember 2.

A kormány tagjai tegnap délután Jorga miniszterelnök elnöklése alatt másfélórás minisztertanácsot tartottak, amelyen elsősorban Rascanu tábornok, besszarábiai miniszter jelentését hallgatták meg a Pruton tuli tartomány gazdasági helyzetéről.

Rascanu tábornok rámutatott arra, hogy az adósságok aggasztó módon fojtogatják a parasztságot. Expozéja alapján — amint a kiadott hivatalos kommuniké közli — a minisztertanács utasította a földművelésügyi és pénzügyminisztert, hogy

közösen törvénytervezetet készítsenek, amely feljogosítja a besszarábiai parasztságot arra, hogy a három évvel ezelőtti nagy szárazság alkalmával segélyképpen kapott gabona és pértőmag

árát természetben fizethesse vissza, mégpedig úgy, hogy ugyanannyi gabonát szolgáltasson vissza, mint amennyit kapott.

A minisztertanács ezután a jövővé

költségvetés összeállításának az alapelveit vitatta meg.

A MINISZTERELNÖK UTÁTFAL...

Távoztában Jorga miniszterelnök meglepetve vette észre, hogy ezúttal nem várják az újságírók. Erre odaszólt egyik kíséretjéhez:

— Ejnye, hát miért nem jönnek az újságírók, hogy valami szenzációsat mondhassak nekik? Az ülés alatt egy miniszter meggyilkolta egyik kollégáját. Az újságírók megnézhetik az áldozatot, — jegyezte meg gúnyosan Jorga s aztán beállt autójába, hogy hazaszárguljon Valenij de Munteba. Ezzel a viccel Jorga az Argetoianuval való ellentétére akart utalni.

Megjelent a magyar köztisztviselők fizetésleszállításáról szóló rendelet

Budapest, szeptember 2

Ma megjelent az a kormányrendelet, amely a köztisztviselők fizetésleszállításáról intézkedik. A rendelet szerint az első három fizetési osztályba tartozó köztisztviselők fizetését 15, a következő három fizetési osztályba tartozókat 12 és az összes többi kategóriabeliüket 10 százalékkal szállították le. Ugyanez a rendelet vonatkozik a megyei és a városi tisztviselőkre is. A lakbér és egyéb pótlékok a levonás alól mentesek.

Emelkednek az állami bevételek

Bukarest, szeptember 2.

A pénzügyminiszter kimutatásai szerint az állam bevételei egyre emelkednek. A Nemzeti Bankkal közösen megéjtett elszámolásból kitűnik, hogy

az állam augusztus havi bevételei 1 milliárd 860 millió lej tesznek ki.

Ehhez még hozzájárul a Dohányjövédéki Pénztár 200 millió bevétele, amely a külföldi kölcsönök szelvényeinek fedezésére szolgál, továbbá a pénzügyminiszterhez érkezett különböző adóbefizetési összegek, amelyek 60 millió lejre emelkednek. Összegezve ezeket a tételeket, az állam elmúlt havi bevételei mintegy 2 milliárd 120 millió lej tesznek ki.

Telefon. 518	„Modern Mozzó” BRASSÓ.
MA, SZERDÁN PREMIER! Lil Dagover, Igo Sym, Felix Bressart	KÖVETKEZŐ VILÁGLÁGERÜNK! „GROCK” LIANE HAID, HARRY HARD német éneklő, beszélőfilm
„A régi dal” német éneklő, beszélőfilm.	
Magyar felirat	WESTERN beszélőgép Magyar felirat

A brassói magyarságnak nincs képviselője a városi ideiglenes tanácsban

Akit sikerült megfogni erre a szerepre, az a kormány embere s nem a polgárságot, hanem önmagát képviseli

Brassó, szeptember 2

A törvényhozó testület jelszavával hangoskodó Jorga-Argetoianu-kormány a képviselőválasztások kedvező eredményének biztosítása és saját kreatív elképzelése érdekében az akkor érvényben levő törvény rendelkezéseinek durva mellőzésével az országban több helyen feloszlatta a választott községi és megyei tanácsokat és helyükbe a lakosság bizalmát nem bíró, legtöbb esetben az illető községgel semmiféle kapcsolatban nem is álló emberekkel összetakolt interimár-bizottságokat ültetett. Így történt Brassóban is, hol a magyar, szász és román lakosság bizalmából a város élére állított tanács helyébe olyan interimár-bizottságot plántáltak, melynek tagjai, tisztelt a három száz tagnak, akik kivételek, a város lakosságának bizalmát nem bírják, és nem is bírhatják, mert az ismeretlenség homályából lettek kiásva. Ebből a bizottságból a magyarság illetékes vezetőségének meghallgatása nélkül nagy kegyesen kineveztek egyetlenegy magyar embert, de ez azt a különös megtiszteltetést nem fogadta el, hanem a kinevezést visszautasította, mert a Magyar Párt elnöksége úgy döntött, hogy a törvénytelen tanácsfeloszlást nem fedezheti azzal, hogy az interimár-bizottságban képviselést vállalt. Egyébként a párt vezetősége teljes joggal sérelmezte, hogy az interimár-bizottságban nem ajánlottak fel a magyarság számára nyáknak megfelelő számú helyet és nem kérték ki a párt illetékes vezetőségének véleményét és hozzájárulását a kinevezendő személyt illetően, hanem a megye élére állított prefektus önkényesen és a viszonyok teljes ismerete nélkül, tehát valósággal diktatórikusan akart intézkedni. Mikor a Magyar Párt állásfoglalása nyilvánvalóvá lett, az interimár-bizottság elnöke, nyilván a prefektus iskolamesteri bölcsességének irányítása alatt, megkísérelte a magyarság köréből kihalszani valakit, aki az interimár-bizottságban tagságot vállalt. Ilyen embert azonban minden kufarkodás dacára sem találtak, mert Brassó minden becsületes magyarja teljesen egyetértett és ért a Magyar Párt vezetésével és senki sem akart olyan szerepre vállalkozni, mely a magyarság szemében diszkvalifikálta volna. Erre utolsó szükségében az interimár-bizottság elnöke bekopogtatott a Magyar Párt elnökénél és kérve-kérte, hogy járuljon hozzá, hogy valamelyik tekintélyes tagja a brassói magyar társadalomnak vállaljon tagságot az interimár-bizottságban. A párt elnöke a párt hivatalos és minden korrekt ember előtt érthető álláspontjára való tekintettel, nem teljesíthette a kérést. Így aztán az interimár-bizottság hónapokon keresztül üzhette a maga kis játékaival a megyei prefektus közreműködésével anélkül, hogy a város lakosságának relatív többségét alkotó magyarság képviselője a város ügyeinek intézésében részt vehetett volna. Hogy mik folytak és folynak ebben az interimár-bizottságban, melyben a vezérszólamot a megyei prefektus viszi, bár a törvény értelmében az ő szerepköre korlátozott (persze ő ezt nem tudhatja, hiszen mikor a felosztási ülésen valaki figyelmeztette a törvény rendelkezéseire, azt vágta oda, hogy hagyjuk a törvényt), arról most nem kívánunk beszélni, de sorra kerül ez is, mert a lakosság érdeke megköveteli, hogy a nyilvánosság tájékoztatva legyen arról, kik és miképpen sáfárkodnak a város dolgaiban.

Időközben megszületett az új kormány céljait szolgáló törvénymódosítás és ennek alapján általános lett a régi tanácsok felosztása és interimár-bizottságokkal való helyettesítése. Egyidejűleg aktuálisá vált a kapkodással kinevezett interimár-bizottságok újjászervezése. Bizonyára ennek következtében történt, hogy a brassói interimár-bizottságból kissejtettek három tagot és a tizenegytagú létszámot kilencre szállítva le, fogtak egy diszmagyart is és beültették a brassói interimár-bizottságba a Háromszék-megyébe levitélt Balás Ernő mérnököt. Hogy ki ez az ember és mennyire távol áll a magyarságtól, azt nem szükséges feszegetni. Tény és való, hogy Balás Ernő, bár annak idején megbánva politikai eltévelyedéseit bekérezkedett a Magyar Pártba, ma sem tagja a pártnak és vele Brassó magyarsága semmiféle kapcsolatban nem állott és nem áll. A brassó magyarság hivatalos vezetősége és a mögötte álló összmagyarság nem te-

kintik Balás Ernőt a brassói magyarság reprezentánsának és képviselőjének, és így ő beültetett mint a kormány alkalmazottja az interimár-bizottságba, de nincsen jogosítva Brassó magyarságának képviselőjére.

Az interimár-bizottság magyar tag után loholó zseniális finánc-elnöke és a megye prefektje eddigi eljárásukhoz és politikájukhoz méltó diadalt arattak a Balás Ernő szerződésével. Balás Ernő azonban saját magának is rossz szolgálatot tett azzal, hogy megint beállott a magyarság egységének megbontását célzó akció szolgálatába. Ugy látszik nem tanult a mult keserű tapasztalataiból, sem pedig a budapesti felkínálkozása és kudarc epilógusát képező táblai ítéletből. Am nekünk az ő személyes törekvéseivel és törtéteiseivel nincsen bajunk, azt azonban le kell rögzítenünk, hogy Balás Ernő nem a brassói magyarság embere, hanem a kormányé, meg a saját érdekei.

A sperieteni községi zendülés miatt:

Letartóztatták a nemzeti parasztpárt dambovita-megyei elnökét

Bukarest, szeptember 2.

Beszámolt a B. L. arról, hogy az okiráltságbeli Sperieteni községben a lakosság valóságos zendüléssel tiltakozott az ellen, hogy a községi előjáróságot egy másik községbe helyezték át. Sperieteni község lakossága annyira ragaszkodott ahhoz, hogy az előjáróságot hagyják meg neki, hogy elrejtette az előjárósági irattartást és könyveket, amikor pedig csendőrséget vezényeltek ki a zendülés elfojtására, és a megyei prefektura rendelkezések végrehajtására, a csendőrség az egész község lakosságával találta magát szemben.

A zendüléssel kapcsolatosan eddig 15 embert vettek őrizetbe.

Amint ma egy tárguvistei jelentés közli, az ügyben letartóztatták Cezar Spineanút is, a nemzeti parasztpárt ottani megyei szervezetének vezetőjét, akinek a jelentés szerint része volt a községi zendülésben, amennyiben ő buzdította a községi lakosságot arra, hogy az előjáróságot áthelyezését akadályozza meg.

A nemzeti parasztpárthoz közelálló fővárosi sajtó tiltakozik Spineanu letartóztatása ellen és azt írja, hogy a letartóztatás nem más, mint a kormánynak egy újabb hajszája a nemzeti parasztpárt ellen.

A többségi lapok is elítélik Jorga lapjának példátlan kirohanását a kisebbségi sajtó ellen

Bukarest, szeptember 2.

Jorga miniszterelnök lapjának, a Neamul Romanescnek tegnapi példátlan támadása a kisebbségi sajtó ellen, rendkívül éles visszhangot vert fel a fővárosi lapoknál is. A demokratikus sajtóorganumoktól kezdve a legreakciósabb lapokig egyöntetűen elítélik Jorga lapjának a célon messze túlszárnyaló dörgedelmeit és fenyegetéseit.

Az Adeverul például a következőket írja:

Hivatalos lapnak nem volna szabad azt a kifejezést használnia, hogy „uralkodó nemzet”. Mi, románok, — megkülönböztetésül a magyar uralomtól — nem is akarunk uralkodó nemzet lenni. Mi egyszerűen: többségi nemzet vagyunk! Annak, hogy a miniszterelnök lapja büntőnnyel fenyegetőzik, nincs semmi értelme. Mi is azt tartjuk, hogy a kisebbségi sajtó nem élvezhet kiváltságokat. A sajtónak, minden vonalon, egy és ugyanazon jogai legyenek. De egyetlen komoly ember sem értheti meg, hogy a sajtó egy részét olyan kivételes rendszer szigorúságával fenyegetessék, amelyet mi mindig

helytelenítettük, s amely ma már teljesen időszertelen és lehetetlen. Mire is való az ilyen magatartás a miniszterelnök lapjától, amely csak bel- és külföldi nehézségekre adhat alkalmat?

A Lupta gunyosan hozza összefüggésbe a Neamul Romanesc vezércikkét azokkal az üdvözlő táviratokkal, amelyeket Brandesch Rudolf kisebbségi miniszter küldött a genfi kisebbségi konferenciára. Igazán furcsa, — jegyzi meg a Lupta, — hogy a kisebbségi sajtót éppen akkor fenyegetik meg büntőnnyel, amikor a kisebbségi miniszter ilyen táviratokat küldött külföldre.

Még a progresszivitással és a demokratikus felfogással meg nem gyanúsítható Ordinea is felhőrdül Jorga lapjának fenyegetőzése felett. Ha a kisebbségi sajtó valóban rászólgál a büntetésre, — vélekedik az Ordinea — akkor ott vannak a törvények, de kivételes intézkedéseknek nincsen helyük. Vagy talán Jorga akarja levezetni azt az inkvizíciós hadjáratot a kisebbségi sajtó ellen, amelybe Voicu Nitescunak is beletörött a bicskája?

Fantazilálás, vagy valóság?

Lőrinczy Mózes Kolozsváron látták...

A sorocai rendőrség hazaküldte a szökött bankigazgató „hagyatékát”

Kolozsvár, szeptember 2.

A Lőrinczy-ügyben ma rendkívül érdekes adatok jutottak a kolozsvári törvényszék vizsgálóbírójának birtokába. A sorocai hatóságoktól ugyanis vaskos iratcsomót kézbesítettek és ez az iratcsomó teljes részletességgel tartalmazza a Lőrinczy Mózes sorocai tartózkodásáról és a Dnyeszteren át történt szökéséről beszerzett információkat.

A csomag kibontásakor először egy fénykép esett ki, amely Lőrinczy Mózes

ábrázolja fiatal korában. Közvetlen ezután előkerült az a bucsulevel, amelyben Lőrinczy bejelenti, hogy „ingyilkos lesz”. A legérdekesebb lelete azonban a sorocai hatóságoknak egy vasuti menetrend több lapja, amelyeken Lőrinczy ceruzával többször aláhúzott néhány állomást.

Igy például megjelölte Balti állomást, amiből a hatóságok arra következtettek, hogy itt gondolkodott, milyen utat várt is választani.

Az igen tisztelt Vásárlóközönséghez!

Kedves Vevőinknek és Barátainknak szíves tudomására adjuk, hogy a régi hírneves

BRÁZAY sósborszeszt,

a régi, elsőrendű minőségben újból piacra tesszük és ezen kitűnő, elismert márkáért a magunk részéről is teljes garanciát vállalunk.

Az évtizedek folyamán bevált, legjobb háziismernek egyetlen házból sem szabad hiányoznia és egy próbával meggyőzi az it. Vevőközönséget arról, hogy a

BRÁZAY sósborszeszt

regi hírnevének megfelelő minőségben kaphatja. Meg vagyunk győződve arról, hogy a

BRÁZAY sósborszeszt

kedves Háziasszonyaink körében a legrövidebb időn belül újból annak a kedveirégnek fog örvendeni, mint a régi jó békéidőben!

A BRÁZAY név szavától a minőségért, a BRÁZAY név szavától azért, hogy az ár a legjobb, a legolcsóbb és leghatásosabb, amit csak előállítani lehet.

A BRÁZAY sósborszeszt

összeállításánál fogva utólrérhetetlen! Vegyen tehát még ma

BRÁZAY sósborszeszt.

A megfelelő számú türes palack ellenében egy szép ivópoharat kap ajándékba!

AZUROL SIDOL VEGETÉSZETI GYÁR R.-T. ARAD

Ezenkívül három kisebb állomást karikázott be.

A Sorocáról átküldött hivatalos jegyzőkönyv elmondja, hogy augusztus 10-én egy idegen jelzésű autó gördült be Soroca főutcájára és megállt a Petrugrad szálloda előtt, amelynek egy Steinberger nevű ember a tulajdonosa.

Az autóból egy szürkeruhás, trencskővel viselő férfi szállott ki, aki szobát kért.

A portásfülkében Steinberger nővére ült és előtte töltötte ki az idegen a bejelentő lapot, amelyet szintén csatoltak a jegyzőkönyvhöz. A bejelentőlapon ez áll:

„Lőrinczy Mózes, professzor, Cluj”. Steinberger és nővére előtti később, már amikor a nyomozás folyt, felmutatták Lőrinczy Mózes fényképét és

abban mind a ketten ráismertek augusztus 10-iki vendégükre.

Az iratcsomókon kívül megérkezett ma Kolozsvárra Lőrinczy kalapja és trencskója is, amelyeket tudvalevőleg a Dnyeszter partján találtak. A sorocai hatóságok közlik, hogy ugyanabban az időben, amikor ezekre a ruhákra bukkantak, egy férfit láttak uszni a Dnyeszteren az orosz partok felé. Hozzáértő az állítja tudvalevőleg, hogy Lőrinczy nem tud uszni. Most bá az a kérdés, hogy ki uszott át akkor a Dnyeszteren?

Tegnap különben Lőrinczyt Kolozsváron vélték látni. Zomora János újságíró jelentette a rendőrségnek, hogy

este kilenc óra tájban a Metropol-kávéházzal szemben levő Radák-utcában látta Lőrinczyt,

amint egy másik férfivel tárgyal. Nem sokára ezután Papp László kolozsvári lakos jelentette, hogy látta Lőrinczyt a Széchenyi-tér fölől a sétátérre haladni. Egész éjszaka hajszolták Lőrinczyt, valószínű azonban, hogy egyáltalában nem járt most Kolozsváron és Zomora és Papp „fantáziáltak”.

Bodnár Béla, a „Autoglob” letartóztatott igazgatója tovább is hangoztatja ártatlanságát és azt állítja, hogy azt a szerződést, amelynek alapján őrizetbevétké, még 1925-ben kötötte Lőrinczyval, egy egész más üzletre vonatkozóan. Az „Autoglob” egyébként 9 millió 800 ezer lej kitévő passzívására negyven százalékos kvótát ajánl fel hitelezőinek.

— A „KUTYAS GRÓFNŐ” HALALA. Saarbrückenből jelentik: Különös körülmények között halt meg tegnap Braun kormányfőtanácsos, a saarbrückeni munkügyi hivatal egykori vezetőjének özvegye. A módú özvegyasszony a szó szoros értelmében éhen halt meg. Az asszonyt a városban „kutya grófnő”-nek nevezték, aki egész vagyonát arra fordította, hogy nyolc kutyáját és egyéb állatait fényesen berendezett villájában gondozza és a legfinomabb csemegékkel etesse. Saját magára semmit sem költött és szinte rongyokban járt. Villájába senkit sem engedett; csak a levélhordó és annak felesége léphetett az asszony lakásába. Rajta kívül csak egy bizalmasa volt, Saarbrücken egyik legjobb csemegeüzletének inasa, aki naponta többszáz frank értékű libapástétomot s egyéb finom falatokat hozott a kutyáknak. A szerencsétlen asszony csontig lesoványodott, annyira éhezett. Holteste mindössze 60 fontot nyomott. Az elhunyt asszony hagyatékában többszáz ezer frank értékű ékszert találtak. A végrendelet a levélhordó és feleségét, továbbá a csemegeüzlet inasát jelöli meg általános örökösének, akiknek lelkére köti, hogy állatait tovább gondozzák. A végrendelet értelmében a szép villát „Kutyaotthonná” alakítják át.

Hírek

Töröm a fejemet

AZ USZÓNADRAG TITKA.

E pár sor téged magasztal
Világhírű „kerek asztal”
S azt, ki titkon feléd sandít,
Az uszónadrágos Gandhí...

S bár e kérdés diszkrét fajta,
Mért van uszónadrág rajta?
Mert tudja, hogy le nem „csuszlik”
S az örömben máris uszik!

FUCCSI

Kétes Páneurópa terve
Mivel Briand le van verve,
Szerintem, ez szinte ráóall,
Ahogy ő pán Európával!!!

NEMES FERENC.

HATVANMILLIÓ LEJT TAKARITÁ-
S. MEG A BÁNSÁGI KÖZIGAZGATÁS-
TAN. Temesvárról jelentik: Peter Julian
Bánsági kormányzó, a kormány rendelete
erőltetése érdekében értekezletre hívta össze a hatás-
tervére tartozó hat vármegye alprefektusait,
hogy velük a végrehajtandó takarékosági
rendszer szabályokat megbeszélje. Értesítésünk
szerint dologi és személyi kiadásoknál hat-
vanmillió lejt fognak a bánsági közigazga-
tságnál megtakarítani.

SULYOS BALESET ÉRTE BRATIANU
NINTELA NÖVÉRÉT. Tegnap délután pre-
sai villájának kertjében elcsuszott és ki-
szaladt a karját Sabina Cantacuzino asszony,
akinek elhunyt Bratianu fivérének testvére. Az
egyik brassói szanatóriumba szállították. Al-
apota aggasztó.

GYERMEKPARALIZIS BRASSÓBAN.
Idélszerte nagy riadalmat okozott, hogy
néhány év óta pusztító gyermekparalízis
ból teljes erejével dühöng Arad, Temes-
vár és Nagyvárad környékén. A riadalmat
fokozta, hogy biztos ellenszerét még
nem is ismerik ennek a veszedelmes beteg-
ségnek és így a legnagyobb megdöbbenést
keltette a brassói egészségügyi hivatalban az
ismeretes tény, hogy már itt is felütötte a
fejét a veszedelmes gyermekbetegség. Az
első áldozata Haller Anna 4 éves kislány,
akit a tegnapi nap folyamán beszállítottak
a járványkórházba. Dr. Gancevici városi fő-
orvos javasolta, hogy azt a Lővész uccai ósdi
házat, ahol a gyerek szülei laknak, bontsák
le, mert az ilyen ósdi házak telve vannak
bactilusokkal. Erélyes óvintézkedéseket foga-
ratásztottak, mert a betegség a legsúlyosabb
formájában lépett fel: a kis Haller Anna
teljesen megmerevedett. Egyes hírek szerint
Temesváron és Magyarbodzában is történt vol-
na ilyenfajta megbetegedés, de ezt még hi-
vatalosan nem állapították meg.

GOMBAMERGEZÉSSEN MEGHALT
EGY POZSONYI CSALÁD. Pozsonyból je-
lentik: Borzalmas tragédia áldozata lett Spa-
csek Károly itteni cipésmester és három
gyermek. Gombát vacsoráztak, amitől rö-
vid idő múlva valamennyien rosszul lettek.
Haldokolva szállították őket kórházba, ahol
reggelre mind a négyen kiszáradtak. Az or-
vosi vizsgálat megállapította, hogy mérges
gomba ölte meg a cipézt és gyermekeit.

A TANKÖNYVEK SZABAD HASZNÁ-
LATÁRÓL intézkedik egy legújabb min. ren-
delet. Ennélfogva az erdélyi felekezeti isko-
lák is a nekik leginkább megfelelő, olcsóbb
tankönyveket használhatják az idén. Ami-
dön szívesen hozzuk e hírt, egyben azt is kö-
szölhetjük, miszerint az áll. magyar szakos
és felekezeti iskolák tanítói — mint értesü-
nk — nagy többségben az általunk is igen
elszerünk és legolcsóbbnak tartott Szentpé-
ter-Gázdac — Kandray-féle magyar és ro-
mán szövegű tankönyvek használatát mellett
döntött.

AVERESCU: nyílt kormánykrízis van...

Vajda kolozsvári értekezletre hívta össze a nemzetipárti vezér-
karát — A kormány rendkívüli parlamenti ülészsakra készül

Bukarest, szeptember 2.

Az Indreptarea, az Averescu-párt hi-
vatalos lapja, mai számában újra rámu-
tat arra, hogy a kormány kebelében ha-
tározott krízis észlelhető Jorga miniszter-
elnök és Argetoianu pénzügyminiszter fe-
szült viszonya miatt. A kormány két
oszlopos tagja között uralkodó nézetelté-
rést az Indreptarea szerint a legutolsó
minisztertanácsban sem sikerült kiegyen-
líteni. Így tehát a régóta lappangó kor-
mányválság nyílttá vált és bizonytalan-
ná teszi a Jorga-kormány sorsát.

Ha most — írja az Indreptarea — egy
Argetoianu-Duca kabinet nem lesz meg-
alakítható, akkor csak rövid idő kérdése,
hogy a Jorga-kormányt egy diktatórikus
jellegű rezsim váltsa fel, tábornokkal a
miniszterelnöki székhely. A diktatura
azonban csak januárig vezetné az ország
ügyeit s munkaprogramja tulajdonké-
pen csak arra szorítkoznék, hogy a költ-
ségvetést nyélbeüssze.

A PARLAMENT RENDKI- VÜLI ÜLÉSSZAKA

A Lupta értesítése szerint a kamarát
és a szenátust néhány nap múlva rendki-
vüli ülészsakra hívják össze. A törvény-

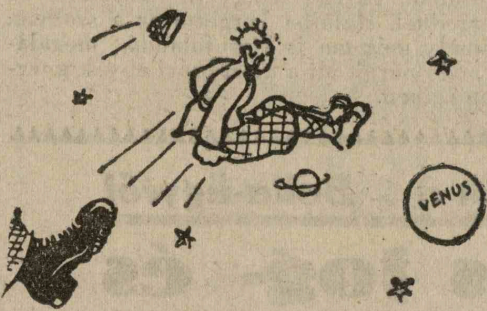
hozó testületek rendkívüli ülészsaka
szeptember 10-én kezdődik.

A kormány a parlament rendkívüli
ülésszakát azért hívta össze, hogy azon
letárgyalassa a költségvetés kiegyensu-
lyozására vonatkozó törvényjavaslatot,
közöttük állítolag a szesz- és a cu-
kormonopóliumra vonatkozó törvényter-
vezeteket is.

KOLOZSVÁRI ÉRTEKEZLETRE GYÜLT ÖSSZE A NEMZETIPÁRT VEZÉRKARA

A főváros politikai köreiből nagy fel-
tűnést keltett a Lupta mai számának az a
híradása, amely szerint Vajda Sándor, a
nemzeti parasztpárti kormány volt bel-
ügyminisztere szeptember 8-ra értekez-
letre hívta meg a párt erdélyi tagozatá-
nak vezető egyéniségeit, a volt miniszte-
reket, képviselőket, a jelenlegi parla-
ment tagjait és a vidéki tagozatok veze-
tőit. Politikai körökben nagy fontosságot
tulajdonítanak ennek az értekezletnek,
mert azt vélik, hogy a nemzetipárti veze-
tőinek konferenciájával kezdődik meg a
párt kormánybuktató akciója s azon fel-
vetik azokat a módosításokat is, amelyek
között Maniu ismét elfoglalhatja régi ve-
zető szerepét a párt irányításában.

Mi erdélyi karkép

Magyar nyugdíjasok repülőtanfolyama.

WEISZ ILONA ZONGORAMŰVÉSZNŐ
berlini tanulmányutjáról visszaérkezve a
„TONIKA-DO” módszert Romániában első-
nek vezeti be. Tanításait szeptember 1-én
megkezdte. Jelentkezések Brassó, Cerna-utca
7. I. emelet.

MAROSVÁSARHELYI HIREK. Tudósi-
tónk jelenti: Az erdélyi gazdasági egyet-
marosvásárhelyi kiállításának vezetősége a Ma-
gyar Párttal együtt egy 5 tagú, egyetemi hallga-
tóból álló kalauzoló és felvilágosító cso-
portot szervezett, amely részint a város ne-
vezetességeit mutatja be a kiállítás vendé-
geinek, részint pedig fogadtatásukról és el-
helyezésükről gondoskodik. — A marosvá-
sárhelyi országos vásár alkalmából mintegy
ötszáz falusi lány jött a városba, hogy cse-
lédeknek szerződjenek. Ismerőseik segítségé-
vel til lánynak már sikerült szolgálatba áll-
ni, a többiek még egy ideig a városban ma-
radnak, hogy szerencsét próbáljanak. —
Farkas Károly 31 éves görényi lakost, amint
az országot egy kanyarban a vasúti sínen
akart áthaladni, elütötte egy három vagon-
ból álló szerelvény. A szerencsétlenül járt
embert súlyos sérülésekkel szállították a ré-
geni kórházba. — Török Károly 21 éves
káposztáztenszermiklósi legény szerelmi ügy-
ből kifolyólag összeszólalkozott Kovács Zsig-
mond mikházi legénnyel. A vitát verekezés
követke, amely során Török nyolc késszu-
rást ejtett Kovácsra, akit félholtan szállították
a kórházba.

TOVÁBB DAGAD AZ ARADI FEKE-
TESZESZ-ÜGY. Aradról jelenti tudósítónk:
Ma Aradra érkezett Taranu Victor pénz-
ügyi felügyelő, aki feketeszesz ügyben ny-
moz jelenleg. Azonnal felkereste a vizsgáló-
bíró, akitől közölte, hogy Nagyváradon
újabb értékes dokumentumra bukkant a re-
nyomozás során. Az ügyben új név merült
fel. Salamon Mihály aradi lakost azzal gya-
nusítják, hogy hamis bárcákat szállított több
nagyváradai szeszgyárnak. A gyárak igazga-
tói rá is vallottak Salamonra, akit valószínű-

leg még ma délután átkísértetnek Nagyvá-
radra. Salamonnal kapcsolatban János János
névű adóhivatali főnökre is gyanu tere-
lődött. Jánosinak egy lakásán, mint a hi-
vatalában házkutatást tartottak, de mind-
két helyen eredménytelenül. A vizsgálatot ki-
terjesztették az aradi „Podgoria” ügynöksé-
gi irodára is, amely szintén érdekelve van
az ügyben. A nyomozó bizottság most főleg
a hamis bárcák irányában puhatolódik,
amelyekkel körülhatlan mennyiségben szállít-
hatták az adózatlan szeszt.

A KOLOZSVÁRI IPAROSOK BANKJA
KI AKAR EGYEZNI HITELEZŐIVEL. Tu-
dósítónk jelenti: A kolozsvári Iparosok
Bankja másfél év alatt fizetendő száz szá-
zalékos kvótát ajánl fel hitelezőinek. Való-
színű, hogy a bank kiegyezés után likvidál.

MAGYAR SÁNDOR HIVATALOSAN
IS MEGVÁLTOZTATTA A NEVÉT. Buda-
pestről jelentik: Ismeretes, hogy Magyar Sán-
dor óceánrepülőnek, a „Justice for Hungary”
hősének Wilcsek a családi neve és csak
Amerikában, az óceánrepülés előtt vette fel
a Magyar nevet. A híressé lett pilóta most
hivatalosan is megváltoztatta a nevét, ameny-
nyiben a belügyminiszterrel engedélyt ka-
pott, hogy ezentul Magyar-Wilcsek Sándor-
nak hívja magát.

AZ UZONI REFORMATUS DALÁRDA
BEMUTATÓ ESTÉLYE. Uzoni tudósítónk
jelenti: Az uzoni Református Dalárda, amely
az elmúlt évben ünnepelte fennállásának
félszázados jubileumát s ugyanakkor avatta
fel díszes új lobogóját is, ebben az évben
lázasan készülődik a Kolozsváron szeptem-
ber 6-án és 7-én megtartandó országos dalos-
versenyre. Azokat a darabokat, amelyekkel
a szép multra visszatekintő kultúregyesület
az országos versenyen szerepelni akar, aug.
30-án este minden tekintetben szépen sike-
rült műkedvelőelődás keretében mutatta be
az uzoni közönségnek. A meleg sikertől hang-
versenyt anyagi jóvedelmét a dalárda agi-
lis vezetősége az országos dalosversenyen
való részvétel költségeinek fedezésére for-
dítja.

CZAJA JÁNOS BUDAPESTEN MER-
KÖZIK KORNAT NEMET BAJNOKKAL.
Budapestről jelentik: Czaja János, a híres
magyar birkózó, nem vehetett részt a leg-
utóbbi hamburgi versenyen, amelyre későn
érkezett. Czaja most Budapestre hívta Kornat
német bajnokot, hogy itt mérkőzzék ve-
le. Kornat a meghívást elfogadta és rövid-
esen a magyar fővárosban le is zajlik a ver-
seny a két híres mester között.

Olvasóink szíves figyelmét felhívjuk,
hogy irodalmi rovatunkban feltüntetett
könyvek a Brassói Lapok könyvosztályá-
ban megrendelhetők.

EGY ISKOLAIGAZGATÓ, AKINEK
SZAGOS A SZÜLŐ. A csikmadarasi állami
elemi iskola igazgatója, Radu Ben, aki va-
lamikor Ráduly Benjamin volt, a beiratások
előtt három nappal jelent meg iskolájában.
A szülők, tudomást szerezve a megérkezésé-
ről, tömegesen keresték fel, hogy az előirt
dovádakat benyujtsák. Ennek során Radu-
Ráduly különböző kifogásokat tett, többek
között becsakadt a gyermekek keresztnevébe
és soknak találván az irodájában szorongó
szülőket, azzal tessékelt ki őket, hogy —
bűdösek. A „bűdösek” azonban még a folyo-
són 25-én este is hiába várták, hogy gyer-
mekeiket beirathassák, mert az igazgató ki-
jelentette, hogy mivel a beiratások ideje lejárt,
azok gyermekei, akik nem nyujtották be
időig nyilatkozataikat, törvényesen az állami
iskolába beirattaknak tekintetnek.

Százezer frank deficitet pézgződtek a
párisi uszó Európabajnokságok. Párisból
jelentik: Az uszó Európa-bajnokságok
befejeződtek és míg egyrészt a magya-
rok hatalmas erkölcsi sikert könyveltek
el, a rendező francia uszósövetség an-
nál siralmasabb anyagi eredménnyel zár-
ta. A ráfizetés teljes összege százezer
frank, melyre egyelőre nincs meg a fe-
dezés.

ANGOL NYELVÓRAKAT mérsékelt
díjazásért vállalt egyenként és csoportosan
dr. Kertészné, Brassó, Szántó pensió, Cen-
k-alja 2. Telefon 591.

Amortizációs kölcsönöket

városi házakra lej értékben, 10—40
évi időtartamra folyósítottunk.
Kolozsvári Népbank és Zálog Hiteletintézet R. T.
Szép-ucca 1. S z g

Kozákok AZ EURÓPA

KÁVÉHÁZBAN
(BRASSÓ, KOLOSTOR-UTCA 7).

Csak két este, szept. 2-án és 3-án
Beléptidij nincsen.

Báró Bode Viktor vezetése mel-
lett, 25 személy.

Nyugodtan aludni

csak az tud, ki pénzét a mai bizonytalan időben
és gazdasági krízisben aranyáradékba fektet-
ti be, amely 12% kamatot hoz és ezen ka-
matot, valamint a tőkét több mint 1000 bel- és
külföldi bank arany-dollárban, leiben, angol
fontban, svájci frankban, német márkában ga-
rantálja és fizeti.

Közelebbi felvilágosítással szolgál
GERMANIA, AG. Timişoara, IV. Str. Bonnáz 15.

Az iskolai év kezdetére

ajánljuk közismert

»TRINACO«

gyermek patent-harisnyáinkat

cérnában és macco-ban, előírás szerinti hosszal és színben.

Térdzokni minden nagyságban, sima és mintás.

Utolérhetetlen színben, minőségben és tartósságban!

Kérje mindenütt a

„TRINACO“

védjegyü harisnyáinkat!

Figyelje
védjegyünket!

A védjegy
minden páron látható!

Kapható minden szakmabeli üzletben!

„TRINACO“ harisnya és kötöttárugyár Cernauți

Telefon 145 **Redoute Mozzó** BRASSÓ

MA UTOLJARA

„ASSZONYYSORS“

világláger, melyet eddig több mint 4000-en csodáltak meg.

Főszerepben: **Mády Christians, Franz Lederer és Alfred Abel**
Előzőleg: **Hiradó, Gigli és Micky-Maus.**

CSAK SZÁMOZOTT HELYEK. Elővétel és előjegyzések naponta d. e. 10 óráig.

HOLNAP, CSÜTÖRTÖKÖN PREMIER

Szerelem parancsra

(„DIE REPUBLIK BEFIEHLT“)

színmű nyomán készült 100%-os német beszélőfilm.

Tala Birell, Olga Tschechova, Johannes Rieman és Hans Junkerman-nal a főszerepben.
Helyzetkomikumok, pikanteria és szellemességben gazdagon felépített film.

A bé-listás nimbusz

Na igen... Nincs ezen mit megrökönyödni! A tömeges leépítések évszázadját éljük a szilaj lánggal lobogó nimbuszok sem sikerült sorsát kikerülni. Az anyagi mentalitás felmondott neki annak ellenére, hogy dicső és hosszú multra tekinthet vissza. Ott ragyogott az ókori hősök gögös fintort viselő fejei fölött a ott repdesett a gyérülő tarkók peremén, amelynek tulajdonosait penészes pincelakások helyett, aranytráda lakosztályokba pottyantott le a piroscsőrű, vékonylábú udvari szállító.

Most amikor a fáfaladalmától megtört sziv nekrológ trására készíti a könyvelőbáti kezét, el kell ismerni, hogy a nimbusz erősen tartotta magát.

Hódolatleves kézcsokok a pazar redőkben álomló, brokát ruhaujjakkal előnyomult ápolat valamire... Szivdobogással körített, elfojtott hangú audienciák... Kida-gadt szemek, amelyek egy ékes batár porbavesző nyomaira szegeződnek... Gejzir-ként előtörő áhitat, valahol egy nippyszerű renaissance kastélykertben... Mind a nimbusz művel

A huszadik század utolsó évet tiporták le a nimbusz. Lehengerelték a szó szoros értelmében... Most rugja a végsőket a repülőgépek berregésével összeoladt drótnélküli hangfoszlányok szolgáltatják a dévajkodó selyma gyászzenét.

...mert ha például, nem találták volna fel a rádiót, Lipót Szalvátor főhercegnek, — de genere Habsburg — sosa jutott volna eszébe rádióüzleteket lebonyolítani s így a nimbusz is kevesebb esélye volna, hogy kiszűnjön.

Ez persze, csak egy példa az ezer közül.

A nimbusz meg lehet rendelni a stróvet. Tartós, vakító, olasz márványból legyen, hogy a jövő századok emberei csorbíthatatlan épségben bámulhassák meg a felhőkarcoló nagysága miemléket, amelynek homlokzatára aranyozott betűk sorakoznak katonás glédában egymás mellé:

Itt nyugszik

hőnyszeretett csodabogarunk

A NIMBUSZ

Élt:

6 maga sem tudja, hány évet!

Meghalt a huszadik században. Emlékét kegyelettel elfelejtjük.

n. f.

— SZABADLÁBRA HELYEZTÉK AZ EGYIK KARCFALVI LETARTÓZTATOT-TAT. Csikszeredai tudósítónk jelenti: A csikszeredai vizsgálóbíró tegnap szabadlábra helyezte Mihály Istvánt, a csikkarcfalvi közbirtokosság pénztárnokát, azon a címen, hogy a vizsgálat ellene befejeződött és a további fogvatartása nem indokolt. Annak idején beszámoltunk, hogy a karcfalvi közbirtokosság ügyében folyó bűnügy Both Ágoston ottani lakos rosszhiszemű feljelentése alapján történt. — Az ügyészség elrendelte az egész közbirtokossági vezetőség letartóztatását, amit a marosvásárhelyi tábla nem hagyott helyben és akkor a vezetőséget szabadlábra helyezték. Rá egy pár napra azonban újból letartóztatták Potoviszki közbirtokossági jegyzőt és Mihály István pénztárnokot, akiket azzal gyanúsítottak, hogy 800.000 lejt el-sikkasztottak a közbirtokosság pénztárából. Ez a vád is összezsugorodott, amennyiben a könyvszakértők véleménye alapján sikkasztás nincs, csak súlyos könyvelési szabálytalanságok.

— LEFORDULT SZÉKÉRŐL ÉS SZOR- NYETHALT. Csikszeredából jelenti tudósítónk: Krausz Mihály csikszentdomokosi kereskedő cégbejegyzési ügyben Csikszeredára jött. Kedre voltak ugyanis beidézve a csikszeredai ipartestülethez mindazok a kereskedők és iparosok, akik még nem intézték el cégbejegyzési ügyüket. Krausz Mihály a többiekkel egyetemben az ipartestület gyűlés termében várakozott, amíg rákerül a sor. — Egyszer csak lefordult székeről és mire oda-siettek, hogy felemeljék, már halott volt. Az orvosi megállapítás szerint szívroham érte meg. A csikszeredai ügyészség megadta a temetkezési engedélyt.

— BEZÁRTAK AZ ÖSSZES LENGYEL-ORSZÁGI SZÍNHÁZAK. Varsóból jelenti: Tegnap este az összes lengyelországi színházak bezártak. A színházak bezárására az adott okot, hogy az igazgatók és a színész-egyesület között folyó fizetésredukciós tárgyalások meghiusultak.

— EURÓPÁBÓL AZ ÉSZAKI SARKON AT KANADÁBA. Newyorkból jelenti: Báro Gronau német pilóta, aki Berlinből az északi sarkon át repült Kanadába, szerencsésen megérkezett. Gronau kijelentette, hogy az utvonat alkalmas a légijárat rendszeresítésére.

Egy „bangyellel” kevesebb van az ezrednél

Ferencz Lajos csikpálfalvi legény mell-belötte magát, mert újra be kellett volna vonulnia ezredéhez, ahol folytonos megaláztatásban volt része

Csikszereda, szeptember 2
Tragikus öngyilkosság tartja izgalomban Csikszeredának és a környéken fekvő székely falvaknak lakosságát. Egy fiatal székely legény dobta el magát az életet s a dráma előzményei arra engednek következtetni, hogy a katonai szolgálat teljesítése közben elszenvedett megaláztatások és méltánytalanságok késztették fiatal életének eldobására.

Ferencz Lajos csikpálfalvi legény, aki ezredénél teljesített katonai szolgálatot, augusztus elején egy hónapi szabadságra érkezett haza szüleihez. Ferencz Lajos megérkezése után elmondotta szüleinek, hogy legszívesebben nem is menne vissza az ezredéhez, mert ottan kegyetlenül bánták vele. Feljebbvalói

állandóan csak „bángyel” guny névvel illették és más megszégyenítő jelzőket vágtak a fejéhez.

Sokszor verekedéssel végződött az ilyen gunyolódás, amiért őt megverték és meg is büntették.

A szabadságos katonák többször arra kérte szüleit, hogy adják ki a vagyonból öt megillető részt, hogy azzal elinduljon szerencsét próbálni, mert az ezredéhez semmi esetre sem akar többé bevonulni. A szülők többször beszélgettek a dologról s mindig arra intették az elkeseredett fiút, hogy

vonuljon be ismét az ezredhez, hátha

a hátralevő egy esztendő alatt a dolgok jobbra fordulnak

és nem lesz része több megaláztatásban. Mások is hasonló tanácsot adtak az elkeseredett legénynek és szüleinek.

Hétfőn reggel kellett volna Ferencz Lajosnak bevonulnia. A legény, akin augusztus utolsó napjaiban az idegesség és levertség mindjobban erőt vett, vasárnap este eltávozott hazulról. Szülei azt hitték, hogy bucsuzni megy leányismerőseihez és legénypajtásaihoz. Ferencz Lajos azonban egész éjszaka nem tért haza és hét-főn reggel sem jelentkezett. Az aggodalmaskodó család rosszat sejtve indult keresésére. Hosszas keresés után

bátyja találta meg a csomortáni patak partján.

Ferencz Lajos a fűben feküdt, mintha ott elnyomta volna az álom. Bátyja azonban hiába költögette, a legény nem mozdult.

Rövidesen valóra váltak az aggódó család balsejtelméi: megállapították, hogy Ferencz Lajos beváltotta ígéretét s inkább a halálba menekült,

de az ezredéhez nem vonult be többé. A revolver, amellyel mellbelötte magát, ott feküdt mellette a harmatos fűben.

Egy székely legénynek kevesebb a csiki faluban. És egy bangyellel kevesebb az ezrednél. Halálba kergette az a szellem, amely még ma is kicsufolandó, megalázandó páriát lát a kisebbségi anyák gyermekeiben.

Boila Romulus nyilatkozik a — Boila-ügyről

„Teljes jog- és vagyonbizonytalanságban élünk — ezt bizonyítja az, ami velem történt”

Maniu Kolozsváron van — Boila Romulusnál

Kolozsvár, szeptember 2

A belpolitika nyári vakációjának legkimagaslóbb szenzációja kétségtelenül az ugynevezett Boila-ügy. Egyenesen feltűnő, hogy a nemzeti parasztpárt ellenfelei milyen intranzigenciával központosítják támadásaik pergőtűzét erre a kolozsvári egyetemi tanárra, aki — még csak miniszter sem volt. Nem tudják neki elfelejteni sem — ha már megbocsátásról szó sem lehet, — a volt magyar tisztviselő nyugdíjgyűnének rendezését. Pedig Boila Romuluszt inkább azért lehetne támadni, hogy — amint szelvében-hosszában pertraktálják — nagyon sok román tisztviselő nyugdíjgyűnében elismert olyan szolgálati éveket, amelyeket nem az államnal, hanem valamelyik magánalkalmazásban töltöttek el az illetők.

Érdekesnek találtuk felkeresni Boila professzort, hogy megkérdezzük tőle, mi a véleménye a Boila-ügyről. Hát ez a véleménye:

— Az, ami velem történt, csak azt bizonyítja, hogy teljes jog- és vagyonbizonytalanság van Romániában. Nincs törvényesség, amely a polgárt megvédené hasonló alkotmányvétsékekkel szemben. Ez azért olyan aggasztó, mert én messzebbmenő következtetéseket vonok le az esetből és az az érzésem, hogy az ország a végpusztulásba rohan, ha így maradnak a dolgok. Az, amit velem csináltak, nem tekinthető pusztán politikai bosszuhadjárnak, hanem azt is bizonyítja, hogy ebben az országban nem alkotmányosan kormányoznak. Mint a hogy Romániában, rövid megszokással, már az egyesülés óta látszatalkotmányosságban élünk.

Megemlítjük, hogy a közszájon forgó hírek szerint az Albina-banknál megtartott vizsgálat azt állapította volna meg, hogy Boila Romulusznak kerekén 21 millió leje van a banknál elhelyezve — különböző neve alatt. Boila professzor nevetve jegyzi meg:

— Nem is lenne rossz. Bárcsak volna. Egyébként most kell megkapnom a bank igazgatójának közjegyzői nyilatkozatát, amelyben kijelenti, hogy nekem 1928 óta semmiféle betétem a banknál nincsen és nem is volt.

Majd az ügy jogi kérdéséről beszél Boila professzor és többek között ezeket mondja:

— Jogilag olyan abszurdum az, ami történt, hogy az páratlan az igazságszolgáltatás terén. Már az is alkotmány- és jogellenes, hogy a nagyszabeni törvény-szék egyik bírója jár el ellenem, holott nekem Nagyszabennel semmiféle kapcsolat nem nincsen. Megjelentek cikkek rólam, bukaresti, kisküküllői és kolozsvári lapokban, csak szebeniben nem. Igaz, hogy az a Todoran nevű ur, aki egy másutt megjelent lapban megjelent cikk szerzőjeként adta ki magát, nagyszabeni, de ez nem változtat azon a tényen, hogy ellenem csak Kolozsváron lehetett volna eljárást indítani. Ezért a nagyszabeni bíró ellen, akinek egyébként a nevét sem ismerem, feljelentést tettem hivatalos hatalommal való visszaélés címén. Mégis csak furcsa, hogy valaki súlyos állításokat ír meg egy cikkben, amelyek igazolására más lapok cikkei sorolja fel és azt akarja, hogy ezeket a vádakokat én bizonyítsam be önmagam ellen és erre akad bíró, aki vállalkozik arra, hogy a vádlott számára adatokat gyűjtsön a feljelentés ellen. Hát nem abszurdum ez? Az kétségtelen, hogy az ilyen esetekben helyet kell adni a bizonyításnak, hiszen ezért indítottam sajtópert is, de azt, hogy én csakugyan kaptam közpénzeket, mégis annak kell bebizonyítania, aki ilyeneket állít rólam.

Arra a kérdésre, hogy az ügynek lesznek-e politikai következményei, Boila Romulusz ezt mondja:

— Nem tudom. Én nem csinálom belőle nagy dolgot, még csak a párt elé sem viszem.

Arról sem tud Boila professzor, hogy dr. Tilea a király elé járult volna ebben az ügyben. Ha megtette, csak magánszorgalomból tette, mert nem kapott ilyen természetű megbízást.

Az utolsó pillanatban Boila professzor elárulja, hogy vendége van: Maniu Gyula. Szigorúan magánjellegű látogatás és ezért nem is fogad senkit. Pedig kétségtelen, hogy Maniu váratlan kolozsvári látogatásának nemcsak magánjellege van.

— Szívbetegnek és érelmeszesedésben szenvedőknek a természetes „Ferenc József” keserűviz használata könnyű és pontos bélműködést biztosít. Klinikai vizsgálatok igazolják, hogy a Ferenc József viz különösen agyvérzésre és guttaütésre hajlamos idősebb embereknek kitűnő szolgálatot tesz. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszertüzletekben kapható.

— ERDÉLY UTJA NAGYMAGYAR-ORSZÁGTÓL — NAGYROMÁNIAIG cím alatt Mikes Imre tollából lapunkban leközölt óriási feltűnést keltett munka könyvvalakban is megjelent. A rendkívül szép kiállítású, két kötetből álló könyv ára füze 160 lej, aranyozott vászonkötésben (egybekötve) 200 lej. — Kapható a Brassói Lapok Könyvosztá-lyában.

— A MAGYAR DAL UNNEPE DIC-SŐSZENTMARTONBAN. Dicsőszentmártoni tudósítónk jelenti: Dicsőszentmárton két magyar dalegyesülete, a Magyar Református Dalkör és a Glória Dalegyület vasárnap, aug-30-án 12 vendégdalárdá közreműködésével tartotta meg lélekemelő ünnepség keretében zászlószentelési ünnepségét. A Református Dalkör zászlóját Köpeczi Sebestyén József, az országos híri heraldikus, a Glória Dalegyületét ifj. Kozma Aladár iparművész tervezte meg. Az ünnepség délután 2 órakor kezdődött a városháza előtt, ahonnan a megjelentek zeneszó mellett a Pekri-parkba vonultak és megtartották a zászlószentelési diszközgyűlést. Gyárfás Elemér dr. szenátor megnyitó szavai és Pekri Géza, valamint gróf Bély Gyergelyné beszéde után a zászlókat Adorján Gábor református, Guidó Béla unitárius leköszek és Krausz József dr. főbíró magasszárnyalású beszédekben áldották meg.

— EGY BECSI RÉSZVÉNYTÁRSASÁGI IGAZGATÓ HALALUGRÁSA. Bécsből jelenti: Eger Pál, a Getrieide A. G. igazgatója kedden este harmadikemeleti lakásának ablakából az udvarra vetette magát és szörnyethalt. Tettének oka ismeretlen.

★ KITÜNŐEN BEVÁLT külföldi módszer szerint 6 hónap alatt bárki megtanulhat zongorán dalokat játszani és azokhoz önállóan kíséretet szerkeszteni. Azonkívül rendszeres neakadémiai oktatás. Beiratkozások 4-6-ig. Zakariásné Deák Lenke, Brassó, Arváz-u. 12 szám.

★ AZ ISKOLÁS GYERMEK RÉSZÉRE a csernovici „Trinaco” harisnya- és kötöttáru-gyár legjobban bevezetett gyártmányait hozza: sporthoz és iskolába alkalmas gyermek-patentharisnyait és háromnegyedes zoknijait, minden életkornak megfelelő nagyságokban. A harisnyák színei megfelelnek az iskolákban előírt színeknek. Ha azt akarja, hogy gyermeke az őszi szezonra jól fel legyen szerelve, kérje csak az elpusztíthatatlan „Trinaco” védjegyű gyermek-patentharisnyáinkat.

— A MAGYAR CSERKÉSZEK MUSSOLINI-NÁL. Rómából jelenti: Mussolini tegnap kihallgatáson fogadta a magyar cserkészek egy csoportját. A cserkészek díszes bronz-plakettot nyújtottak át a Dúcának, aki megleghangú beszédben köszöntö meg az ajándékot, hangoztatván, hogy a magyarok lelkes barátja.

— A DICSŐSZENTMARTONI GAZHABO-RU VÉGE: FAVAL FOGNAK FUTENI A TÉLEN! Dicsőszentmártoni tudósítónk jelenti: A dicsőszentmártoni Földgáz Társaság és a közönség harca még mindig tart és egyre elkeseredettebb lesz. A Földgáz Társaság augusztus elején 20 banival újra felemelte a gáz egységárát s most hirdményben je-lentette be, hogy a közönség körében az újabb áremelésről elterjedt hírek minden alapot nélkülöznek. Ennek a hírek természetesen senki sem ugrik be Dicsőszentmártonban és a gázfogyasztók érdekeit védő hely-tagu bizottság elnökénél, Venter Ágoston dr. közjegyzőnél már eddig is 120 vagon tüzfű-ra történt előjegyzés. A város lakossága ugyanis inkább áttér a fatűzelésre, de többé nem tűri el Motas urnak és társainak önkényes árdiktatúráját.

★ ÉRTESÍTÉS. A Brassói Izr. Hitközség értesíti tagjait, hogy a templomi tilések be-r-beadása f. hó 3-tól, azaz csütörtökön d. e. 9 órától az Arváz-utca 31 szám alatti hiva-talos helyiségben megkezdődött. A régi bér-lők elővételi joga f. hó 7-ig, azaz hétfő d. e. 12 óráig vétetnek figyelembe, a ki nem vál-tott templomi tilések fenti határidő után a jelentkezőknek fognak kiadni. Felkérjük tagjainkat, hogy hátralevő kultuszadójukat ezen alkalommal okvetlenül rendezni szíves-kedjenek. — Elnökség.

Ne borotvapengét

kérjen hanem

követelje

Vezérképviselő: C. Duisberg
București I. Str. Carol, Nr. 3

MILYEN LEGYEN AZ OTTHONOM?

KIÁLLÍTÁS, BRASSÓ

NYITVA NAPONTA 10-20 ÓRÁIG
A KIÁLLÍTÁS SZEPTEMBER 6-ÁN ZÁRUL.

AZ ELÁTKOZOTT KOLOZSVÁRI HÁZ

Igy indult el az öt kolozsvári kommunista, hogy felrobbantsa a nagyváradai középületeket... Miért is kívánja meg egyik ember a másik feleségét? Frieder Henrik ki akart ugrani az ablakon, Bukszár János felvágta az ereit, Szalka Gyula hashártyagyulladás-sal haldoklik a kolozsvári klinikán

Kolozsvár, szeptember 2.

Kolozsvár szívében van egy egyemele-tes, egyszerű külsejű ház. A ház előtt állandóan rendőr őrölköl. Talán valami miniszter, vagy egyéb nagy ur lakik benne? ... A legtöbb ember reflex-szerű szorongással kerül el ezt az épületet, mintha sötét átok ülne rajta. Az elátkozott ház... Karolina-tér 2. Az erdélyi famunkások szövetségének egykori otthona ez a ház. Három évvel ezelőtti Vajda Sándor rendeletére felosztatták a szövet-séget, a házat elkobozták a népjóléti mi-niszterium javára. Az épületet hét hóna-pon át csendőrség és rendőrség tartotta megszállás alatt. Azóta kerül el minden lágyabb szívű ember ennek a háznak még a környékét is.

Az elátkozott ház...

...Ebből a házból indult ki a legujabb kommunista összeesküvés is. A ház la-kói közül többen most is letartóztatásban vannak. Pedig már két hete, hogy el-fogták őket. Rövid újsághírek beszámol-tak arról, hogy valami öt kolozsvári kom-munista elindult Nagyvárad felé, hogy ott állítólag több magasrangú állami funkcionáriust eltegyenek láb alól és fel-robbantsanak néhány fontos középületet. A robbantási vád mostanában nagyon divatba jött. Ezuttal a szeptember hete-dikére esedékes újabb kommunista nap-pal kapcsolatosan indult meg a sziguran-ca vizsgálata...

AZ ÖSSZEESKÜVÉS

Hát nem egészen így áll a dolog. Az az öt kolozsvári kommunista nem indult el Nagyváradra bombamerényleteket csi-nálni, hanem vasraverve a rendőrség vit-te őket oda. És megbilincselte kézzel, erős rendőri fedezet mellett aligha gondolhat-tak holmi bombamerényletekre.

Az elátkozott házban így tudják a dol-got...

Ott ülnek együtt az esti homályban a letartóztatottak feleségei egy sötét sza-bóműhelyben. Még csak hat óra múlt, de a helyiségben már nem lehet látni. Villany nincs. Kinn a cementtel burkolt udvaron apró gyermekek játszadoznak gondtalanul és nem is tudják talán, hogy az ő apjukról van szó... Egy csillogó, fekete szemű asszony viszi a szót. Nem tud, csak románul. Frieder Henrikné, a szabóműhely egyik tulajdonosának a fe-lésége.

— Ugy volt az kérem, hogy dolgozott itt a Renner-gyárban egy Szegálné nevű nagyváradai asszony. Ez megismerkedett Bukszár János nyomdással. Összeköltöz-tek. Megtűnt az asszony, a házban lakó fér-je, aki felszólította, hogy térjen vissza hozzá. Az asszony nem akart menni. Szegál eljött Kolozsvárra, de ezzel sem ért el semmit. Később az asszony Buk-szárral együtt Nagyváradra került és ekkor a féltékeny férj feljelentette rivá-lisát az ottani sziguranállal. A feljelen-tésben Szegál azzal vádolta meg Buk-szárt, hogy veszedelmes kommunista és több kolozsvári elvtárral együtt nagy-mennyiségű ekrazit felét rendelték, a melylyel szeptember hetedikén, a szovjet-köztársaság fennállásának tizenegyedik évfordulóján fel akarják robbantani az egeresi villamoscentrálét, a vasúti hida-kat, a Kolozsvár és Nagyvárad közötti alagutakat, több középületet, azonkívül a sziguranca számos vezetőemberének az élete ellen is készülnek merényletre.

— A feljelentés alapján a nagyváradai sziguranca Bukszár Jánost letartóztatta. Bevezetésül iszonyuan elverték. Pedig Bukszár soha, semmiben sem vett részt, őt egyesek erős bizalmatlansággal visel-tettek vele szemben. Attól tartottak, hogy agent provokátor. Verés után azt kérdez-ték tőle, hogy kiket ismer Kolozsváron és hová rejtették el az ekrazitot. És Buk-szár vallott, mint a karikacsapás. Bemón-dott öt kolozsvári nevet: Biener Jenő nyomdász, Frieder Henrik szabó, Szabó Tamás, Szalka Gyula cipész és Vincze Jenő nevét. Az ekrazitról pedig azt mon-dotta, hogy vagy a vasút melletti Kerek-domb-negyedben, vagy pedig Gerdán Já-nos cipésznél kell legyen, aki a Julius Caesar-utcában lakik.

A VÉRFOJTOS ING...

Igy született meg egy szerelmi félté-kenységi ügyből a legfrissebb kommu-nista ügy. Bukszár vallomása alapján Biener Jenőt és négy társát elfogták, megláncolták és elvitték Nagyváradra, hogy Bukszárral szembebeszéljék. Erről a szembebeszélésről Friederné háborzongató

részleteket mesél... Ő meglátogatta a férjét a nagyváradai rendőrségen.

Az ágyról felvesz egy csomagot. Ki-bontja. Halvány terrakottaszínű férfiinget vesz ki belőle. A nyakán, a karján, csu-pa vérfolt. Az urának az inge... A nagy-váradai szembebeszélés emléke. Elmondja az asszony, hogy a szembebeszélés után Frieder Henrik ki akart ugrani a rendőrségi fog-da ablakán, de megakadályozták benne... Lehet, hogy akkor keletkeztek az ingén azok a vérfoltok... Csak hogy felsőruha is volt rajta és azon keresztül az üveg-cserepek aligha üthettek sebeket rajta... Szegény kétségbeesett asszony, csak eny-nyit mond:

— Nagyvárad az ország legnyugatibb városa. Hát ilyen nyugati eszközökkel vallatják ott az embereket?

Visszacsomagolja a véres inget és to-

vább meséli a nagyváradai borzalmakat.

— A szembebeszélés után Bukszár János felvágta az ereit... Szalka Gyula, hogy a társait megmentse a veréstől, mindent magára vállalt. Beismerte azt, hogy csak-ugyan van ekrazitja, valóban fel akarta robbantani a feljelentésben említett he-lyeket, el akart tenni láb alól egy csomó embert. Még többet vállalt, mint ameny-nyit kívántak tőle. Az eredmény az, hogy Szalka most hashártyagyulladással a ko-lozsvári klinikán fekszik és az orvosok azt mondták, hogy készülhetünk a te-metésére...

NEM TALÁLJAK AZ EKRA-ZITOT.

Egyheti vallatás után a letartóztatotta-kat visszakísérték Kolozsvárra. Az itteni rendőrség nagy apparátussal kutatót az

Szeszillatu vizeskancsó mellett beszél Newyork polgármestere — Svájcban

Önöknek koldusaik vannak, nekünk pedig banditáink...

Jimmy Walker ijesztlen bucsunyilatkozata Európától

Evians-les-Bains, szeptember 2.

Ez a kis francia fürdőhely, ami a genfi tó partján van, szintén vendégül látta Jimmy Walkert, Newyork polgármesterét, aki hiva-tali szabadságát Európában töltötte. Ugy ro-hant azonban egyik országból a másikba, mintha valami mulasztást akart volna be-hozni és ezért a paladisztes Evian kaszinó-jában bizonyos elégtétellel csiptük el az elegáns, filmsztár emlékeztető és örökké mosolygó newyorki polgármestert.

Legutóbb Budapestet is meglátogatta és már az első félórán izgalmas kalandja akadt a magyar fővárosban. Mialatt végig-járt a Dunapartonban számára lefoglalt ki-lencsözés lakosztályt, véletlenül benyitott egy idegen szobába, persze kopogtatás nél-kül. Jimmyt velőtrázó sikoly fogadta az apartament-ban, amelyben egy olasz nász-utaspár volt. A polgármester visszakapta a fejét, pirulva mentegőzött és nagyon cso-dálkozott, hogy Budapestben a nászutasok nyitott ajtó mögött álmodoznak. Newyork-ban ez nem így szokás.

Bemutatkozunk és az első kérdéstünk Jim-myhez, mondjon valamit az európai nőkről, melyik országban élnek a legszebb nők?

Közben meg kell jegyezni: Milyen kedves és föltűnőbb jellemző az amerikai polgár-mesternek hazai törvényisztele. Walker ellátogat a legvidámabb helyekre, lokálók-ba, de mindenütt csak vizet iszik, tekintettel az amerikai szesztilalomra. Egész éjszaka vizeskancsó áll az amerikaiak asztalán és csak a közelben levők érzik, hogy a kan-csóból erős szeszillat párolog, de hát ezt nem muszáj észrevenni. Néhány pohár víz elfo-gyasztása után a polgármester rendszerint táncra perdül, kitérően táncol.

Most, hogy az európai nőkről beszélünk, Jimmy újból fölhalt egy pohár vizet.

— Roppant nehéz felelnem a kérdésre. Hiszen minden országban akadnak szép nők, nehéz közöttük különbséget tenni. Az angol nő előkelő, kimért és a golfpályán éppoly jól mozog, mint a parketten...

— Akár az amerikai, ugyebár?

— Nem, nem. Az amerikai nő pajtásko-dóbb, talán inkább a német nők azok, akik-hez hasonlítanak. A francia nő bájos, utá-nozhatatlan. A pesti nők nagyon hasonlítá-nak rájuk, de több fantázia lehet bennük és talán olvadékonyabbak is lehetnek. Ezt csak onnan gondolom, — teszi hozzá moso-lyogva a polgármester, — mert az első fél-órán lapdarohamot indítottak ellenem egy szórakozóhelyen.

Egy újságot mutatok Walkernek és meg-kértem, mit szól hozzá? Newyorkban uccat harcok voltak a nép és a fegyveres banditák között. És hatan meghaltak...

A polgármester jóízűen fölkapog, azt hit-tem nyári kacsának deklarálja a banditák harcát, de nem. Helyben hagyja — kis váll-rándítással.

— Hat halott? Ez lehet. Nem is sok.

— Nekünk európaiaknak azonban borsó-zik a hátunk, ha ilyesmit olvasunk, polgár-mester ur. Nem is értjük, hogyan garázdál-

kodhatnak egy nagy világvárosban fegyve-res banditák 1931-ben.

— Európában sok mindent nem értenek meg abból, ami Amerikában történik. Ame-rika és Európa, az kettő. Nálunk korlátla-nabb az egyének szabadsága.

— De rabolni... ez is szabadság?

— Ezt nem lehet így magyarázni. Azt, hogy mi az: amerikai bandita, így kábelbe-szélgetésben nem lehet sem megmagyarázni, sem megérteni. Derék banditáink éppugy hoz-zátartoznak városainkhoz, mint a koldusok az Önök kontinensének városaihoz. Koldul-ni itt sem szabad, mégis koldulnak és Önök nem ütköznek meg. Nálunk sem szabad ra-bolni, mégis rabolnak s ez nálunk nem olyan tragikus, mint az Önök szemében. Ne felejt-se el: Newyork mégsem Páris, vagy Buda-pest. Nálunk egy felhőkarcolóban annyian laknak, mint Önöknél egy kisebb városka-ban s ezeknek a házaknak katakombái, la-birintusai vannak. Önöknél egy házban, ismeri egy egész ház lakóit, már most tessék elképzelni olyan házban, aki egy kisebb város összes lakóit szem előtt tudná tartani az amerikai bandita a nagyobb város nagyobb stíli koldusa és szervezetségük hi-tetetlenül kiépített. Érdekes, az itteni rend-őrfőnökök mindenütt meg vannak győződve arról, hogy ők rendet tudnának teremteni Newyork alvilágában is, pedig fogalmuk sincs ezekről a dolgokról. Banditáink föld alatt laknak, mint a patkányok, azzal a kü-lönbséggel, hogy nem lehet őket megmérgez-ni, mint a patkányokat.

— Nem is vennék be a mérget, — remélem.

ekrazit után, de sehol nem talált semmit. Nincs ekrazit, mint ahogy összeesküvés nincs, mert az egész csak a feleségére fél-tékeny Szegál bosszújának kitalálása.

Ezeket mondja Friederné és még hoz-záteszi:

— Már egy hete vannak a rendőrségen. Ezt nem engedi meg a törvény. Ha bü-nösök, miért nem adják át őket az ügyésznek? Hát azt akarják, hogy mi itthon éhen haljunk? Ki keressen kenye-ret a gyermekeinknek?

Egy másik asszony, filigrán kis terem-tés, némán simogatja kislányának a ha-ját. Biener Jenőné. Egy szót sem szólt az egész beszélgetés alatt. Ugy ül a rozzant széken, mint aki nincs eszméleténél...

Már egészen sötét van. A munkáslá-nyok hazakészülődnek. Villany nélkül nem dolgozhatnak. A szomszédakából Kőműves Samuné jön be a műhelybe. A férje asztalos, de nincs munkája. Három hónapot nem dolgozik összesen egy év-ben. Az asszony kosztadásból tartja fenn a családot. Őket is pusztulással fenyegeti az elátkozott ház.

BANYAI ERNŐ.

— Ez igaz. Okosabbak, mint a patkányok, sőt egyesek zsenialisak.

— Al Capone, ugyebár?

A kezével legyint.

— Al Capone nem bandita! Az egy nagy-stíli orgazda. Egy kapitálista csempész. Re-mekül szervezett bandái vannak, akik tiltott árukat szállítanak tiltott utakon. Szeszt és ópiumot, rádiumot, meg aranyat. Eppen most van nálunk készülődés egy törvény. Meg-rendszereljük őket...

— Mit szól hozzá Polgármester Ur, hogy Newyork állam szenátusa összeült azoknak a vádaknak a tisztázására, amelyek szerint Ön... (azt szerettem volna kiböki!) súlyos hivatali visszaéléseket követett el; de Jimmy, a szavamba vágott:

— Lehetetlenné akarnak tenni politiká-ból...

Most még a világpolitikáról szerettem vol-na valamit hallani Walkertől, de hiába ostromoltam. A politika nem az ő reszortja, azt mondta.

Az ő reszortja: végigtanulmányozni Euró-pa szép városait, szép asszonyait és végig-kóstolni tüzes borait. Végére ez is valami.

S. I.

— DOHÁNYT ÜLTETETT KERTJÉBE ÉS EZÉRT LETARTÓZTATTÁK. Tudósítónk jelenti: A gyergyóalfalusi csendőrség Bajkó János ottani lakos kertjében 60 szál dohányt talált. A gazda a monopól igazgatóság elő-zetes engedélye nélkül saját céljára ültette a dohányt. A csendőrség azonnal letartóztat-ta Bajkót és átadta a csikszeredai ügyész-ség-nek.

ASTRA (APOLLÓ) MOZGÓ
BRASSÓ

Szeptember 2., 3. és 4. fut az érdekes kulturfilm:

»Fehér éjszakák«

Snow kapitány expedíciós filme az északi sark birodalmában.
Ezenkívül: hangos zsrnál Micky Maus és hangos filmbohózat.

Szeptember 4. kezdettel:

„Hokus-Pokusz“

Főszerepben: LILIAN HARVEY és WILLY FRITSCH.

Ezenkívül: SCHMELING és STRIBLING boxmérkőzése.

KIK A HONATYÁINK?

Az ügyvédek után a tanárok uralják a parlamentet — A Jorga-kamarában kevesebb a fiskális, újságíró és mezőgazda s jóval több a tanár, mérnök és orvos, mint Maniu alatt

Bukarest, szeptember 2.

— Az igazi szocializmus, a gondosan megszervezett és tudatosan, fegyelmezett irányított kollektív társadalmi életforma nem lesz egyéb, mint lelkiismeretes, mindent számoltató statisztika, — mondta nem is egy, hanem már számos nagynevű szociológus. A jövő szociálista kormányainak az ideális elképzelés szerint csak annyi idejük lesz, hogy a legpontosabb statisztikák alapján szabályozzák az emberi jóléthez szükséges javak termelését és elosztását. Több ruházati cikkről ad számot a kifogástalan, biztos statisztika, mint amennyit az adott társadalmi közösség legmesszebbmenő igényei megkívánnak, — ugy azonnal csökkentik ebben az ágban a termelést a munkaidő további megrövidítésével. A ruházati iparban — mondjuk — nem négy, vagy három órát fognak dolgozni, amennyi tudományos számítások szerint már manapság is elegendő volna a technika jelenlegi fejlettsége mellett, hanem csak például két és fél órát, avagy csupán két óra 15 percet naponta. És így tovább.

Ez azonban ma még a jövő zenéje... Egyelőre csak a háborús eredetű államkapitalizmus küszöbén állunk, ahogyan ezt Argetoianu pénzügyminiszter neveztes valenii előadásában a szabadelvű kapitalizmus csődjének beható analízise során meggyőző módon kifejtette. Miután a féktelen szabadosság paripája kátyuba ragadta, a kapitalizmusnak bele kell törödnie abba, hogy az állam vegye kezébe a gyepőt, s megmentse azáltal, hogy ezután féken tartja és fegyelmeztetett vezet, irányítja további életét.

A „szervezett, sőt államilag szervezett kapitalizmus” most ennél fogva a jelszó. De szervezeten és sikeresen irányítani csak úgy lehet, ha az, aki vezet — ez esetben az állam —, tisztában van azzal, mivel rendelkezhetik, ha a legmegbízhatóbb nyilvántartások alapján tudja, milyen gazdasági és társadalmi erőket kell összehangba hoznia? Szóval

előrangú statisztika nélkül nemcsak szocializmust, hanem még átmeneti államkapitalizmust sem lehet tisztességesen csinálni,

eltekintve persze attól, hogy például a kapitalizmus elviseli-e azt a kényszerzubbonyt, amelyet az állam nevében rá akarnak kényszeríteni?

Előbb, mindenekelőtt tehát statisztika kell, körültekintő, mindenre kiterjedő, feltétlenül megbízható statisztika, ha Argetoianu és általában etatista elváratai valamire való államkapitalizmust akarnak megvalósítani és nem a mostaninál is nagyobb szertelenséget, fejetlenséget és zűrzavart a termelés és elosztás terén...

EGY KIS MÜKEDVELŐ-STATISZTIKA.

Mindezt afölötti megbotránkozásom mondatja el velem előljáróban, hogy most már másodszor kell ráfanyalodnom házi statisztika-készítésre. És csak azért, mert — mint minden öntudatos, civilizált polgár — többek között közelebről is tudni ohajtom,

kik képviselnek a parlamentben, az ügynevezett népakarat eme gyűjtő-menedékjében,

s mert az az állam, amely, ahelyett, hogy szabad teret biztosítana a társadalmi és egyéni erő korlátlan játékának, — mindenképpen irányítani akar —, még ezt az elemi és természetes kíváncsiságomat sem eléggé ki megfelelő nyilvántartással.

Az angol, német és több más parlamentről még azt is megtudhatom, hány szőke és hány barna, hány bozontos és kopaszfejű tagja van, csak mellékesen említve olyan nem kevésbé érdekes körülményeket, mint hogy az egyes honatya mely vállalatok, vagy pénzintézetek igazgatósági tagjai, voltak-e a fronton a háború alatt, meg hasonló nem éppen érdektelen dolgokat.

Saját országomban ellenben, amelynek adófizető- és választópolgára vagyok, legfeljebb honatyaik foglalkozásáról és családi állapotáról szerezhetek tájékozódást, de ezt is csak abban az esetben, ha fellelőmük mükedvelő statisztikusnak.

INDISZKRÉT ÉRDEKLŐDÉS.

Nos, felcsaptam. Most már másodszor, mert annakidején a nemzeti parasztpárti parlament összetételét is tüzetesebb vizsgálat alá vettem. Azt is, a mostani, a „nemzeti egység”-ét is sokszor volt alkalmam együttesben, munkában látni csaknem mindig feltolakodott bennem az igényes kérdés: kik ezek, honnan, melyik

társadalmi rétegből valók, kinek a nevében beszélnek vajon valójában?

Sajnos, statisztikai munkálkodásom számára ezuttal is csak az a névsor nyújtott anyagot, amelyet a képviselőház elnöksége csupán a foglalkozás, fővárosi és vidéki lakhely, a képviselt megye és párt, továbbá családi állapot és kitüntetések felsorolásával szokott kiadni a deputát urakról. Ráadásul ezek az adatok is sokszor fogyatékosak, vagy nem eléggé precíz.

Ennek ellenére azt hiszem, elég sokat mondanak az alábbi számok is, amelyek az alapul szolgáló névjegyzékhez képest a lehető legpontosabbak.

Tanárok előnyben

Mindjárt elsőnek leszögezhetem azt a jelentős megállapítást, hogy nálunk — úgy látszik — minden parlamentre az a kormány, sőt miniszterelnök nyomja egyénisége bélyegét, a mely alatt az adott kamarát megválasztják.

Maniu — amint köztudomású — ügyvéd és aglegény s a nemzeti parasztpárti parlamentben szokatlanul sok volt a fiskális és a nőtlen képviselő. Az előző kamara 383 tagja közül 172 volt prókátor és 78 követte vezére példáját a házaset „gyönyöreinek” a megvetésében. Ezzel szemben

Jorga professzor kamarájában jóval több az egyetemi és középiskolai tanár, mint a Maniu-parlamentben volt és csak 45 képviselő nőtlen.

Igaz, a fiskálisok számaránya a legnagyobb most is, de ez természetes, lévén a pórkátorság a csizmadiaság mellett a legkimondottabb politikus-mesterség. Az ügyvédek száma mindenesetre nagyon megcsappant az új képviselőházban.

Tessék összehasonlítani a különböző foglalkozásbeliek számát és rögtön adódna további érdekes következtetések is. Zárójelben az előző parlament megfelelő számadata van.

A mostani parlament képviselő-tagjai között van:

Ügyvéd 154 (172), egyetemi, vagy főiskolai tanár 43 (23), középiskolai tanár 24 (20), tanító 9 (36), lelkész 19 (18), földbirtokos 34 (42), orvos 20 (12), mérnök 12 (5), újságíró és publicista 12 (17), nyugdíjas katonatiszt 8 (7), nagyiparos 6 (2), magántisztviselő 2 (4), építész 3 (—), bankigazgató 2 (4), szakszervezeti vezető 4 (3), bíró 1 (—), közjegyző 1 (—), jegyző 1 (—), diplomata 1 (1), kisiparos 1 (1), gyógyszerész 1 (3), állatorvos — (1), kereskedő — (1), meghatározatlan foglalkozású (magánzó és tisztázatlan foglalkozás) 27 (11).

Ezek szerint 18 ügyvéddel van kevesebb a mostani kamarában, mint a nemzeti parasztpárti képviselőházban. — Ugyancsak

kevesebb a mezőgazdák, az újságírók és igen feltűnő módon a tanítók száma, a kikkel szemben a közép- és felsőiskolai tantestület van sokkal erősebben képviselve.

A gyógyszerészek is rosszabbul jártak és Jorga parlamentje nem dicsekedhetik sem kereskedővel, sem állatorvossal.

Hiába, az előző parlamentnek mégis demokratikusabb jellege volt, amennyiben a mezőgazdaságot és falvakat jóval többen reprezentálták, ha nem is megfelelő mértékben.

Hiába, az előző parlamentnek mégis demokratikusabb jellege volt, amennyiben a mezőgazdaságot és falvakat jóval többen reprezentálták, ha nem is megfelelő mértékben.

Hiába, az előző parlamentnek mégis demokratikusabb jellege volt, amennyiben a mezőgazdaságot és falvakat jóval többen reprezentálták, ha nem is megfelelő mértékben.

Hiába, az előző parlamentnek mégis demokratikusabb jellege volt, amennyiben a mezőgazdaságot és falvakat jóval többen reprezentálták, ha nem is megfelelő mértékben.

Hiába, az előző parlamentnek mégis demokratikusabb jellege volt, amennyiben a mezőgazdaságot és falvakat jóval többen reprezentálták, ha nem is megfelelő mértékben.

Hiába, az előző parlamentnek mégis demokratikusabb jellege volt, amennyiben a mezőgazdaságot és falvakat jóval többen reprezentálták, ha nem is megfelelő mértékben.

Hiába, az előző parlamentnek mégis demokratikusabb jellege volt, amennyiben a mezőgazdaságot és falvakat jóval többen reprezentálták, ha nem is megfelelő mértékben.

Hiába, az előző parlamentnek mégis demokratikusabb jellege volt, amennyiben a mezőgazdaságot és falvakat jóval többen reprezentálták, ha nem is megfelelő mértékben.

Hiába, az előző parlamentnek mégis demokratikusabb jellege volt, amennyiben a mezőgazdaságot és falvakat jóval többen reprezentálták, ha nem is megfelelő mértékben.

Hiába, az előző parlamentnek mégis demokratikusabb jellege volt, amennyiben a mezőgazdaságot és falvakat jóval többen reprezentálták, ha nem is megfelelő mértékben.

Hiába, az előző parlamentnek mégis demokratikusabb jellege volt, amennyiben a mezőgazdaságot és falvakat jóval többen reprezentálták, ha nem is megfelelő mértékben.

Hiába, az előző parlamentnek mégis demokratikusabb jellege volt, amennyiben a mezőgazdaságot és falvakat jóval többen reprezentálták, ha nem is megfelelő mértékben.

Hiába, az előző parlamentnek mégis demokratikusabb jellege volt, amennyiben a mezőgazdaságot és falvakat jóval többen reprezentálták, ha nem is megfelelő mértékben.

Hiába, az előző parlamentnek mégis demokratikusabb jellege volt, amennyiben a mezőgazdaságot és falvakat jóval többen reprezentálták, ha nem is megfelelő mértékben.

Hiába, az előző parlamentnek mégis demokratikusabb jellege volt, amennyiben a mezőgazdaságot és falvakat jóval többen reprezentálták, ha nem is megfelelő mértékben.

Hiába, az előző parlamentnek mégis demokratikusabb jellege volt, amennyiben a mezőgazdaságot és falvakat jóval többen reprezentálták, ha nem is megfelelő mértékben.

Hiába, az előző parlamentnek mégis demokratikusabb jellege volt, amennyiben a mezőgazdaságot és falvakat jóval többen reprezentálták, ha nem is megfelelő mértékben.

Hiába, az előző parlamentnek mégis demokratikusabb jellege volt, amennyiben a mezőgazdaságot és falvakat jóval többen reprezentálták, ha nem is megfelelő mértékben.

Hiába, az előző parlamentnek mégis demokratikusabb jellege volt, amennyiben a mezőgazdaságot és falvakat jóval többen reprezentálták, ha nem is megfelelő mértékben.

Hiába, az előző parlamentnek mégis demokratikusabb jellege volt, amennyiben a mezőgazdaságot és falvakat jóval többen reprezentálták, ha nem is megfelelő mértékben.

Hiába, az előző parlamentnek mégis demokratikusabb jellege volt, amennyiben a mezőgazdaságot és falvakat jóval többen reprezentálták, ha nem is megfelelő mértékben.

Hiába, az előző parlamentnek mégis demokratikusabb jellege volt, amennyiben a mezőgazdaságot és falvakat jóval többen reprezentálták, ha nem is megfelelő mértékben.

Hiába, az előző parlamentnek mégis demokratikusabb jellege volt, amennyiben a mezőgazdaságot és falvakat jóval többen reprezentálták, ha nem is megfelelő mértékben.

Hiába, az előző parlamentnek mégis demokratikusabb jellege volt, amennyiben a mezőgazdaságot és falvakat jóval többen reprezentálták, ha nem is megfelelő mértékben.

Hiába, az előző parlamentnek mégis demokratikusabb jellege volt, amennyiben a mezőgazdaságot és falvakat jóval többen reprezentálták, ha nem is megfelelő mértékben.

ERDELYI MANDÁTUM REGÁTI KÉZBEN

Indokolt-e az erdélyi regionalizmus felélése és Maniueknak és Gogáéknak az a vádja, amely szerint a kormány elhanyagolja az erdélyi érdekeket? Ez most az egyik kérdés, amely körül viharzik a polemika a kormány és az ellenzék sajtója között.

Erre vonatkozólag is sikerült kibővítszem bizonyos felvilágosítást a kamará tagjainak a névjegyzékéből. Ha ugyan is alaposabban megvizsgáljuk, hogy az egyes képviselők hova valók, kiderül, hogy

valódi erdélyinek, illetőleg bánátságának csak 90 mondható, míg a két tartomány mandátumainak a száma 115.

Ez azt jelenti, hogy 25 erdélyi mandátum most regátik kezében van, holott a nemzeti parasztpárti parlamentben éppen fordítva volt a dolog. És nem is méltánytalanul, mert hiszen az általános népszámlálási adatok szerint Erdély lakossága majdnem felét teszi ki az ország össz-lakosságának.

HOL A POLITIKAMENTES PARLAMENT?

Lám, még az ilyen kezdetleges háztatisztika is mennyi mindent elárul. — Végeredményben megtudjuk belőle, hogy a „nemzeti egység” politikán fölülálló, nak hirdetett parlamentje is politikus-parlament,

amint az ügyvédek még mindig tulnyomó és uralkodó számaránya mutatja. Mi lett a termelő-rétegek és a szakmák nagy dérral-durrall beigért képviselőiből? — Csak a tantestület és az orvosok juttak több szóhoz, amit bizonyára az magyaráz elsősorban, hogy maga Jorga miniszterelnök is professzor, Argetoianu pedig eredeti foglalkozása szerint orvos.

Ugy-e, most már inkább lehet érteni, miért nem szorgalmazták hivatalból az ilyen fecsegő, sokat eláruló statisztikák összeállítását és nyilvánosságra adását. Pedig hát jussunk volna hozzá a pénzünkhöz, az adónként ugyanugy, mint a civilizáció minden más közérdekű viványához.

Meg aztán, lelkemre mondom, ilyen nyilvántartások is kellenének ahhoz, hogy Argetoianu pénzügyminiszter ur nyelvéthesse a szervezett államkapitalizmust... KÖRÖSI SÁNDOR.

Keleti levelek

Irja: Baktay Ervin

Benáresz, a hinduk szent városa

A Szómésvar Ghát-on mindenféle nyavalyában szenvedő betegek keresnek enyhülést bakaikra, mert ez a ghát különösen nagy gyógyító erő hírével dicsekedhet. A jártak sem tudják hozzátartozóik vagy fizetett kulik merítik meg a Gangá varázserejű vizében. Ilyen képet nyújthatott a Biblia-beli Bethesda környéke is.

De a Gangá és a szent város nemcsak az élők áhitott célpontja, hanem a halottaké is. Sok hindunak egyetlen vágya, hogy holttestét majdan a benáreszi parton hamvasszák el. Öreg emberek, messze földről Benáreszbe zárandokolnak, hogy életük végét a szent folyó partján ájtatos elmélkedés közepette várják be, s végül ott a benáreszi halottégető ghátban hamvadjon el a testük.

A halottégető ghát előtt érdemes hosszabban időzni. Egymásután érkeznek a halottas menetek. A hóféhér gyolcsba szorosan becsavart holttesteket létrához hasonló hordágyon hozzák és leteszik a víz szélére. A gázszelő rokonság lekuporodik a ghát tetején vagy a máglya mellett, míg a halottégető-telep bráhmanpapjai megmerítik a holttestet a szent Gangá mindent megtisztító vizében. A legények ezalatt felrakták a máglyát és reáhelyezhetik a halottat. A test főle még egy pár sor fát raknak, miután olvasztott vajjal locsolták meg a tetemet. A család, vagy az apa halála esetén a legidősebb fiu gyújtja meg a máglyát. Jóideig eltart, míg a máglya s a holttest elhamvad. Siránkozás, jajveszékés nem hallatszik a máglya körül. A fehér ruhába öltözött gyászolók ezt már elvégezték odahaza — itt már békés közönnyel szemléljük atyjuk, anyjuk, testvérük máglyáját. És talán nekik van igazuk, hogy nyugalommal fogadják a halál kéréllhetetlen tényét, amelyet az emberiség már igazán megköszönhetett volna a számtalan évezredek folyamán. „A lélek sohasem született, sohasem hal meg” — mondja a hinduk legszentebb könyve és a hívő hindu nem azonosítja az elhamvadással, pusztulással szánt porhüvelyt az élő lényvel, akit szeretett. Ez él, hiszen valójában lélek volt s az is marad, csak testkötőse, az elnyűtt burok hamvad el. A

hamvakat sem teszik el — kivéve a máhárádzsákat és más előkelőségeket, — hanem a máglya porig égett romjaival együtt a szent folyó vizébe söprik. Így tér vissza a test a természet anyagvilágába, ahonnan vétetett.

A vízi séta után érdekes látványt nyújtanak a városbeli templomok, a híres aranykupola, a majmok s a szent tehének templomai, majd az étellel nyüzsgő bazársorok. Benáresz műipara inliaszerte sőt világszerte híres. Itt készülnek a pompás, aranyezüsttel átszőtt benáreszi brokátkelmék, a pókháló finomságú fátyol-„álmok” (ez is a nevük: kimkhuáh), remek ötvösmunkák, szépen cizellált részvázák, tálak, dísztárgyak. A szépérzékel megvert idegen, a Krózus kincsét is elkölthetné a benáreszi bazároknak, ahol konkurens-cégek ügynökei rohanják meg és csábítják üzleteikbe a járókelőket, fennén dicsérve a maguk portékáját és sárga földig pocskondítva a szomszédos kalmárokat.

Es mikor fáradtan, káprázó szemmel visszatérünk a modern, elegáns szállodába, még ott is megrohan bennünket a Kelet sok furfangos látnivalója. Kigyótáncoltatók és bűvészek hosszú sorban üldögélnek a szálló kertjében és nem tángitnak, amíg néhány anná-nyi baksist ki nem varázsolnak a zsebükből. A talaj hemzseg a sok vonagló, csillogó kigyótéstől, jól megtermett kobrák táncolnak a felfújt tarajjal a punyi egyhangú zenéjére. Egy-két ripuáért a kigyóbüvölő feláldoz egy csuszómászót és bemutatja annak halálát is.

Buziás gyógyfürdő (Román Nauheim)

páratlan szénsavas rádióaktív sós-savas forrásvizekkel. — Biztos gyógyhatás szervi, elhízás, érelmeszesedés szív és vérkeringési zavaroknál, vesebaj, vérszegénység, izomcsúsz, hólyaggyulladás és kimerültség idegesség esetén. Műi betegség, a változásos zavarok, fertőző betegségek, mérgezések nyomán fellépott idegbajok (Tabes etc.) eseteiben a legjobb eredménnyel. Természetes szénsavas, sós-savas fürdők, ivókurák, szakszerű orvosi kezelés, kitűnő konyha, elsőrendű szállodák, diétás penziók mérsékelt árral. — Uj modern uszoda, napfényes stranddal. — Fürdőidény május 15-től október 1-ig. — Prospektust, felvilágosítást szívesen küld: Muschong Buziási Gyógyfürdő R. T. Fürdőigazgatóság: BUZIÁS (Bánát)

Közgazdaság

Metékes hivatal kerestetik...

Nincs fórum, amely intézkedhetne a külföldi kötvények botrányos ügyében

Az engedélyt a kereskedelemügyi minisztérium kiadja, a pénzügy-minisztérium nem ismeri el, — de intézkedni senki sem intézkedik
Vigan folyik tovább a visszaélés a külföldi kötvényekkel

Bukarest, szeptember 2.
Megírta a B. L., hogy a pénzügy-minisztérium megbízást adott egyik vezérigazgatójának, hogy a külföldi értékkötvényekkel kapcsolatosan beérkezett tömeges panaszok nyomán indítson vizsgálatot annak megállapítására, hogy milyen kötvényekkel szélhámoskodnak országsszerte és kik azok, akik ilyen kötvényeket terjesztenek.

A megbízás úgy szólott, hogy a vezérigazgató néhány napon belül tegyen jelentést, hogy a visszaélések ügyében az eljárásokat meg lehessen indítani. — Ugyanakkor a belügyminisztérium is utasította a megyei prefektusokat, hogy üldözzék azokat az ügynököket, akik főleg értéktelen külföldi, sorsolással egybekötött, kötvényeket sóznak a közönségre.

Ezek az intézkedések mintegy két héttel ezelőtt történtek, de azóta megint minden csendes. Sem a pénzügyminisztérium, sem pedig a belügyminisztérium

nem adott ki újabb kommunikét arról, hogy történnék volna komoly intézkedések a még mindig burjánzó kötvényárutások megakadályozására.

Ma egy érdekes beszélgetése volt a B. L. munkatársának az egyik kolozsvári kötvényterjesztő bankbizományi üzlet tulajdonosával, aki napok óta járja Bukarestben a minisztériumokat, mert tudni szeretné, hogy tulajdonképpen melyik az a fórum, amelyiknek döntőszava van a kötvények ügyében?

A bankbizományos elmondta, hogy ez év márciusában a kereskedelemügyi minisztériumtól speciális engedélyt kapott arra, hogy külföldi tőzsdéken jegyzett és államilag garantált sorsolással egybekötött kamatozó kötvényeket hozzon forgalomba a romániai piacon, készpénz vagy részletfizetésre. Ugyancsak megadta az engedélyt a banküzletnek a kötvényüzlet folyósítására a kolozsvári tartományi igazgatóság, a kereskedelmi felügyelőség és a kereskedelmi és iparkamara. Az engedélyek birtokában a cég megkezdte a kötvények terjesztését és az eladásokat. Azt, hogy a részletre eladott kötvények valóban megvannak-e a cég birtokában, — a kereskedelmi felügyelőség 3 hónaponként a könyvek felülvizsgálásával ellenőrizte.

A kolozsvári bankbizományi cég két francia és egy belga államilag garantált és tőzsdén jegyzett kötvényt terjeszt, néhány belföldi kötvényen kívül. Bár ezek a kötvények mindenben megfelelnek annak a követelménynek, amelyet a minisztériumi engedély előír, állandóan kellemetlenkednek a cégnek. Most feljött Bukarestbe, megtudni, hogy van-e joga a cégnek a kötvényeket plasszírozni vagy nincsen?

Ezeket mondja:
— Napok óta keresem a minisztériumokban azt a fórumot, amely teljes kompetenciával bír arra, hogy

elismerje, vagy világos rendelkezéssel letiltja a kereskedelemügyi minisztérium által kiadott engedély alapján külföldről behozott kötvények terjesztését.

A kereskedelmi minisztériumban, ahol az engedélyt kiállították, azt mondják, hogy az engedély szabályszerű, viszont a pénzügyi és belügyi hatóságok minden eszközzel gátolják a kötvények terjesztését.

A pénzügyminisztériumban, ahol ugyancsak érdeklődtem, szintén nem tudták nekem megmondani, hogy a kereskedelemügyi minisztériumokon kívül van-e más fórum, amely a kérdésben határozhat.

Igy a legteljesebb káosz uralkodik ezen a téren. Már azt sem bannám, ha a kiadott

engedélyt vissza vonnák és eltiltanák céget attól, hogy külföldi részvényeket árusítson, csak intézkedjék már valamelyik minisztérium...

A bankbizományos elmondta még, hogy a külföldi kötvényekkel a visszaéléseket azok az ügynökök követik el, a kiknek nincsen bejegyzett cégük, akik nem állnak semmilyen ellenőrzés alatt és éppen azért, mert nem történik ellenük

semmi,

vigan árusítják tovább az értéktelen-
nél-értéktelenebb kötvényeket.

Azok a bankbizományosok, akik minisztériumi autorizációval dolgoznak, más kötvényt, mint olyat, amelyet az autorizáció előír, nem hoznak forgalomba, igaz viszont, hogy

az általuk forgalomba hozott kötvényeket minimálisan 50 százalékkal drá-

Folynak a cukortárgyalások

Az összes cukorgyárosok Bukarestben vannak

Bukarest, szeptember 2.

Megírtuk, hogy Argetoianu pénzügyminiszter kezdeményezésére, az érdekeltek bevonásával ankét indult meg a cukormonopólium bevezetésének kérdéséről. A tárgyalások levezetésére a pénzügyminiszter Davilla kémiai professzort bízta meg, aki az összes cukorgyárosokkal tegnap megkezdte Bukarestben tanácskozásait.

Amint értesülünk, az első nap tárgyalásai

főleg informatív jellegűek voltak és a lényegről, illetőleg a cukormonopólium bevezetésének ügyéről csak a mai tárgyalásokon fog vita formájában szó esni.

Mint hogy az új cukorkampány kiűzőbén vagyunk, ugyancsak ezeken a tárgyalásokon fognak dönteni arról is, hogy a jövő évi kampányra mennyi cukrot termeljenek a gyárak.

A tárgyalások előreláthatólag több napig fognak tartani.

Hitel az iparnak!

Elkészült az államilag garantált ipari kötvénykibocsátásról szóló törvénytervezet

Az államnak ezzel a külföldi kölcsönnel kellene eszkomptálnia a belföldi ipari tartozásokat

Bukarest, szeptember 2.

Mint ismeretes, a kormány a fővárosi nagybankok helyzetének megkönnyítésére olyan módokat keresett, amelyek lehetővé teszik a nagyobb kinnlevőségek behajtását. Ennek kapcsán szóba kerültek azoknak az ipari vállalatoknak tartozásai, amelyek főleg az államnak szálítanak és amelyek a bankokkal szemben fennálló tartozásukat azért nem tudják rendezni, mert ők sem kapják meg követeléseiket az államtól.

Az iparvállalatok fizetőképességének előmozdítására — a pénzügyminiszter elhatározta, hogy államilag garantált ipari kötvényeket fog kibocsátatni, amelyeket úgy belföldön, mint külföldön jegyezni fognak. Az ipari kötvénykibocsátás szabályozására a pénzügyminiszter speciális törvényt készített, amelyet a parlament őszi ülészaka elé fognak terjeszteni. A törvény a következő főbb intézkedéseket tartalmazza:

A pénzügyminiszter fel van hatalmazva arra, hogy

két milliárd lej erejéig garantáljon ipari kötvények kibocsátását.

Az ipari kötvények úgy belföldön, mint külföldön helyezhetők el és azokat úgy leljen, mint idegen valutában egyaránt ki lehet fejezni. Ilyen kötvényeket az államnak szállító vállalatok közül csak olyanok bocsáthatnak ki, amelyek legkevesebb öt éve fennállanak és legkevesebb négyszáz millió lej ténylegesen befizetett alaptőkével rendelkeznek, továbbá a kimondottan nemzetvédelmi célokat szolgáló ipari vállalatok (Copsa-Mica—Cujir és I. A. R.).

Az állam, garanciájával, mint elsőrendű adós, teljes mértékben felel a kötvénylejegyzőkkel szemben az annuitások pontos kifizetéséről. A számbavehető iparvállalatok közül mindegyik a polgári törvénykönyvben megállapított mennyiség erejéig bocsáthat ki ilyen kötvényeket.

A kibocsátott kötvények amortizációs ideje husz év, a kamatot pedig, valamint a kibocsátási árfolyamot a pénzügyminisztérium fogja megállapítani a kibocsátás pillanatában a piac helyzetének megfelelően.

A kötvények mentesek mindennemű adó alól és az állami hivatalok ugyanugy elfogadják azokat, mint az állami értékpapirokat.

Ezek a törvény főbb intézkedései. Meg kell állapítanunk, hogy a törvény nem írja körül azt, hogy

vajon a kötvények kibocsátásával az állam felszabadult-e a vállalatokkal szemben az adósságok kifizetésének kötelezettsége alól.

Az a helyzet ugyanis, hogy az állam két milliárdos garanciát folyósít az iparvállalatoknak, a garancia ellenében meg kellene szűnnie a követeléseknek oly arányban, mint amilyen mértékben az állam garanciáját igénybevétték. Annál is inkább, mivel a vállalatok a kötvénykibocsátásból készpénzt kapnak. Ebben az esetben az állam belföldi adósságai két milliárddal csökkennének, ami lehetővé tenné, hogy a belföldi ipartól újabb megrendeléseket eszközöljön. Két milliárddal ugyanis nemcsak nagy, de közép és kis iparvállalatokat is hosszú időn keresztül foglalkoztatni lehetne. Ezzel szemben az állam a vállalt kötelezettségnek megfelelően maga váltaná vissza annakidején a most kibocsátásra kerülő kötvényeket, ami másszóval azt jelenti, hogy az állam egy újabb külföldi adósságot vesz fel a belföldi tartozás kiegyenlítésére.

Bukarestben esnek a telekárak. A bulvárok közelében egy négyzetméter terület, amely eddig 300—400 lej volt, most csak 250—300 lejbe kerül. Modern házak iránt sincs nagy kereslet.

gábban árulják, mint amennyi a tőzsdéi árfolyamuk,

ennek azonban az az oka, hogy a bizományi cégeknek készpénzért kell beszerezniük azokat a kötvényeket, melyeket 16 havi részletre árusítanak, ezenkívül jutalékot is kell fizetniük ügynökeiknek. Természetesen,

vannak olyan „legális” kötvények is, amelyek 100 százalékkal drágábban kerülnek eladásra, mint a mennyi a tőzsdéi árfolyamuk

és így azok sem csinálnak valami fényes üzletet, akk a „legális” kötvényeket vásárolják.

Nem győzzük már eléggé hangsúlyozni, hogy a kormánynak végre sürgősen rendet kell teremtenie a kötvény és sorsjegydzsungelben. Nem elég naponként általános jellegű híreket és hatósági utasításokat lánsszírozni a sajtóban, hogy nem szabad külföldi sorsjegyeket és sorsolással egybekötött kötvényeket árusítani, hanem

pontosan körülírt, drákói rendelettel kell belenyulni ennek a kérdésnek a rendezésébe,

mert tízezrekre rug a becsapott emberek száma, főleg olyan kisegyzistenciáké, akiknek utolsó banyajait beszedik ki a zsebükből szélhámosok, akik a sorsolásokban rejlő váratlan szerencsét festik a gazdasági válságban és keresetképtelenségben lecsuszott reménykedők elé.

Nem fél, hanem egész intézkedéseket kérünk!

(P)

Leszállították a német kamatlábat

Berlin, szeptember 2.

A Birodalmi Bank — mint tegnap jeleztük — újabb kamatlábleszállítást határozott el. Kedden, a késő éjszakai órákban a leszállítás meg is történt, még pedig a rendes kamatlábnál tizről nyolcra, a lombardnál tizenkettőről tíz százalékra

Brazília moratóriumot rendelt el a külföldi adósságokra

Páris, szeptember 2.

A brazíliai követség közli, hogy a brazíliai pénz árfolyamának hirtelen esése folytán a kormány képtelen a külföldi adósságok szolgáltatásához szükséges devizamennyiséget beszerezni.

A kormánynak minden igyekezete arra irányul, hogy a kötelezettségének teljesítését biztosító intézkedések ne zavarják vagy hátráltassák az ország pénzügyi szanálására irányuló tervek végrehajtását. A kormány sir Otto Niemeyer tanácsára elhatározta, hogy ideiglenesen felfüggeszti a külföldi adósságok amortizálására szánt alap igénybevételét. A kormány reméli, hogy az így beálló könnyebbség folytán módjában lesz a külföldi kölcsönök kamatfizetésére szükséges devizamennyiséget beszerezni.

Tőzsde

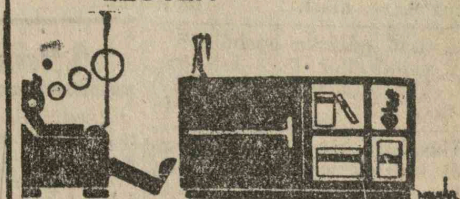
1931 szeptember 2.

Zürich (nyitás): Berlin 121,85, Amsterdam 207,10, New York 513,60, London 2497, Páris 2014, Milánó 2687, Prága 1521, Budapest 9002,50, Belgrád 907, Bukarest 506, Varsó 57,55, Bécs 7221,50.

* Biri néni szakácskönyve a legjobb — ezt tanúsítja legalább 15000 asszony. Csak ezt fogadja el! Ára kemény felvászonkötésben 150 lej. Kapható mindenütt. Kiadta a Brassói Lapok Könyvosztálya.

HA BUTOR

LEGYEN

SZEKELY & RÉTI

BUTORGYÁRÁBÓL

MAROSVÁSÁRHELY

BUKAREST

BRASSÓ

NAGYSZEBEN

MOTTO:

ELSŐKÉZBŐL — A LEGJOBBAT — LEGOLCSÓBAN, KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEKKEL

LENGYEL MENYHÉRT,
A BOLDOG VÁROS

Lengyel Menyhért elindult Newyorkból Hollywoodba filmscenáriumot írni, s mire visszaérkezett — el kell hinni neki, oly megrázó őszinteséggel mondja, — más ember lett belőle. Más lett a világlátása, a dolgok való felfogása, — más színben tünt fel előtte az egész élet, minden lehetőségével s az érzelmek szivárványos tündöklésével, — irányított kapott az élethez, s nagy bizalmat, hogy mindent érdemes végigélni, végigcsinálni, mert nem elérhetetlen ábránd többé az ember boldogsága a földön.

Ezt a nagy változást, írja Lengyel Menyhért most megjelent regényében — annak köszönhető, hogy nem jutott el Hollywoodba, hanem valahol az út közepén, csábítva az arizonai tavasztól, kiszállt s egy új emberi közösségbe jutott, melynek ő, a „Boldog város” nevet adta. Ahogy ezt a misztikus utazását leírja, az iskolapéldája annak, mint lehet a reális talajt szinte észrevétlenül elhagyva, felszállni a fantázia birodalmába. Mint ahogy a repülőgépek elválnak a földtől s felemelkedik a levegőbe. S ahogy az ember meghódította a levegőt és berendezte a maga számára, Lengyel Menyhért úgy rendezte be, nem a jövő, hanem a ma társadalmi számára a „Boldog város”-t. Nincs olyan kínzó kérdése az életnek, igazságtalansága a társadalomnak, előítélete az emberiségnek, ami itt fel nem oldódik észszerű megállapításokban, s e megállapítások oly egyszerűek, világosak és meggyőzők, hogy az embernek kedve volna felkiáltani: „De hisz mindez máról-holnapra megvalósítható — kezdjük el azonnal minden országban a boldog város megépítését.”

A világhírű színműíró első regényének azonban csak kerete ez a társadalmi utópia, a regény maga szerelmi történet. Az érzelmek iskolájának új fejezeteit kapjuk itt, megrázó erejű önvalomásokat s a boldog város egy felejthetetlenül szépen rajzolt nőalakjának szerelmi történetét. Noha az író felfogása a szerelmi dolgokban teljesen modern, sőt ellentéte mindannak, ami annyi gatlást és szerencsétlenséget okoz egy elavult szerelmi morálban, — az újabb regényirodalomnak kevés ilyen tisztult, nőt és finom alakja van, mint a *Boldog város* hősnője.

A legvérmesebb szatíráról a legérzelme-esebb és legkölteibb líráig az írásművé-

szet egész skáláját lejárta a szerző ebben a reprezentatív könyvében, melyet büszkén vallhat művészete legszebb, legértékesebb alkotásának. A csinos kiállítású kötet az Athenaeum kiadásában jelent meg. Ára 150 lej. Kapható minden könyvkereskedésben.

BABITS MIHÁLY
ÚJ MŰFORDÍTÁSAI.

Babits Mihály azoknak a nagy költőknek sorába tartozik, akik nem érték be azzal, hogy irodalmunkat a maguk nemesebb költészetével megajándékozzák, hanem a költészet szellemének igazi apostolaiként a világirodalom nagy költőit is tolmácsolni akarták a magyar olvasó számára. Babits Mihály mérhetetlen nagy szolgálatot tett a magyar közműveltségnek, nagy Dante-fordításával, Baudelaire-fordításával, a múlt század nagy angol költőit jóformán ő hozta el hozzánk, — s most az *Oedypus király* és egyéb műfordítások című új köteté megint ritka meglepetések erejével szolgál. A legnagyobb görög tragikus, Sophokles *Oedypus király* magyarul még nem szólt meg ezen az emelkedett s telített drámai hangon, Shakespeare csodálatos játéka, a *Vihar* még nem akadt ilyen varázslatos költői erejű fordításra, Goethe *Iphigeniája* most talált először Babits klasszikus ívelésű és mégis belsőlegesen meleg verseiben egyenértékű tolmácsolásra. S a három nagy drámai költemény mellett tömege az apró remekműveknek: régi görögök s modern angolok, franciák versei — köztük Shelly, Edgar Poe stb. stb. Örökbecsű alkotásai — csodálatosan szép magyar átültetésben. Olyan ez a kötet, mint egy zsufolt ékszeres láda, amelyben a legkülönbözőbb színű drágakövek ragyognak, de mindegyik mélyen izzó nem sugárzású, s mintha mindegyik a föld mélyének egy-egy titkát árulná el. Sok-sok nagy költői lélek kincseit gyűjtötte össze Babits Mihály nagyértékű új kötetében, meggazdagítva e kincseket azzal, amit a maga költő-lelkéből hozza adott. A szép kiállítású, gazdag tartalmú kötet az Athenaeum kiadásában jelent meg. Ára 170 lej. Kapható minden könyvkereskedésben.

Szerkesztői üzenetek

Burzsuj. Ez a szó a bourgeois (polgár) francia szó népies, gunyos használatu formája. Szociálisták csufolják vele a polgári társadalmat. Nemcsak a tőkés foglaltatik

benne, hanem mindenki: hivatalnok, kereskedő, iparos, gazda stb., aki nem tartozik a legfelsőbb tízezerhez, az arisztokráciához, de a marxi és kommunista tanokrr sem esküszik. A burzsuj — burzsuj.

Törököl. A postasegédtségi tanfolyamok rendszerint október elsején kezdődtek meg. Azt azonban nem tudjuk, hogy az idén lesznek-e, mert eddig még semmiféle intézkedés nem érkezett a kincstári hivatalokhoz. A tanfolyamra jelentkezőket orvosi szemlén ellenőrzik, hogy vajon alkalmasak-e postai szolgálatra. A tanfolyam megkezdése előtt kötelesek felvételi vizsgát tenni román nyelvből, földrajzból, fizikából, kémiából és matematikából. Közelebbi felvilágosítást bármelyik kincstári postahivatal főnöksége megadja. — A műszerési tanfolyamra még július folyamán megjelentek a vezérigazgató-ság hirdetményei. Jelentkezettek olyanok, akik iparkolai végzettséggel bírnak. A tanfolyamról egyébként már lekésett, mert az szeptember elsején uBkarestben megkezdődött.

H. I. Nagyszeben. Megtettük a kellő lépéseket, s az eredményről értesíteni fogjuk.

.....

Iskolák
Egyesületek

— **MEGNYITOTTAK A CSIKSOMLYÓI KASZINÓT.** Tudósítónk jelenti: Beszámoltunk annak idején, hogy a csiksomlyói többévtizedes multva visszatért kaszinót a csikszeredai csendőrszárny parancsnok lepecsételte és működési jogát felfüggesztette. Tegnapi megye prefektusa Dinu Stolojeanu rendelkezése a pecsétet levették a kaszinó ajtajáról és működését biztosították. A bezárásnak semmi törvényes alapja nem volt, mivel a kaszinó jogszemélyiség. Mikor a prefektus meggyőződött erről, nyomban intézkedett a jogtalan bezárás hatálytalanná tételében.

★ **PÁLYAZAT A NAGYKÖRHAVASI TURISTAHÁZAK GAZDAI ÁLLÁSÁRA.** A Brassói Turistaegyesület pályázatot hirdet a Brassó mellett Bácsfalu község határában levő nagykörhavasi turistaházai, valamint az egész év folyamán üzemben tartott és nyári szezonban levő vendéglője és szállodája gazdái állására. A pályázatok szóban vagy írásban 1931. szeptember tizedikéig terjesztendők be dr. Takáts József egyesületi főtitkár ügyvédi irodájában (Brassó, Buzasor 7), ahol a részletes feltételek is megtudhatók.

Sport

IAR—CFR mérkőzés
lesz csütörtök délután
Brassóban

Brassó, szeptember 2.
Csütörtökön délután négy órai kezdettel a Brasovia pályán futballmérkőzés lesz az IAR és a CFR első csapatai között. A mérkőzést olcsó helyárakkal (10 és 15 lej) rendezik és érdeklődésre tartó számot annál is inkább, mert a CFR együttese rendkívül erős összeállításban játszik. Ez alkalommal mutatkoznak be ugyan az új akvizíciók: Székely, Ströck, Török és Csomag, valamennyien a nagyváradi Törökcsapat volt játékosai. A CFR egyébként a következő csapattal játszik: Petrascu, — Báton, Beke, — Csekmá (Kiss), Kothi, Fleischmann, — Tampa, Székely, Török, Ströck I., Csomag.

PRIMARIA MUNICIPIULUI BRASOV

Nr. 8350—1931. Serv. Economie

ARLEJTÉSI HIRDETÉNY

Brassó törvényhatósági város tanácsa a hivatalszolgák ruháinak készítésére szükséges posztó beszerzése végett f. é. szeptember 30-án 8—10 óráig nyilvános árverést tart zárt ajánlatokkal, (kb. 280 méter téli posztó és hozzávaló).

A közelebbi feltételeket és információkat a törvényhatósági gazdasági ügyosztályban lehet beszerezni.

Brasov, la 26 August 1931.

Comisia interimară,

Presedinte, Secretar General,

Suciu m. p. Socaciu m. p.

PRIMARIA MUNICIPIULUI BRASOV

Nr. 8350—1931. Serv. Economie

ARLEJTÉSI HIRDETÉNY

Brassó törvényhatósági város a városi hivatalszolgák téli ruháinak elkészítése végett f. é. szeptember 30-án 9—11 óráig nyilvános árverést fog tartatni zárt ajánlatokkal.

A közelebbi feltételeket és információkat a törvényhatósági gazdasági ügyosztályban lehet beszerezni.

Brasov, la 26 August 1931.

Comisia interimară,

Presedinte, Secretar General,

Suciu m. p. Socaciu m. p.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 750, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej, 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

ERDŐ 32 hold tölgy és 12 hold bükk, talajjal együtt jutányosan eladó. Joós Imre, Sepsiszentgyörgy. 14577

Eladó ház jömeneteli vendéglő és szállodával. Brassói vasúttal szemben. Cim 14455 szám alatt a brassói kiadóban.

BÉRBEADÓ Marosvásárhelyen, október elsejére a jöhrnévű Domokos-szálloda, étterem és szálló udvar. Ertekezni a tulajdonosnál, Tg.-Mures. 14514

Hullámos papagályok kaphatók minden színben, tenyésztőpáronként. Flórérczés garatálva. Pisziika fajpapagálytenyésztőtelep Temesvár 14524

Eladó ház üzlethelyiséggel és lakással a Zajzoni-úton, bérjövdelem 15 százaléka. Érdeklődni lehet Brassó, Hosszu-ucca 9. sz. alatt. 14618

Kitűnő pálinka borból 53.—lej. valódi bor 15.—lej litre. „Bachus” pince Brassó, Fekete-ucca 12. 14616

Használt kisebb pénzkasszát keresek megvételre. Cim a brassói kiadóban. 14615

Irodai felszerelések, szekrény amerikai íróasztal, más asztalok és egy pénztárszekrény, olcsón eladó. Brassó, Kolostor-ucca 34. Farkasfal. 14610

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy kézimunka üzletemmel Brassó, Weisz-Mihály-ucca 20 alól Kolostor-u. 26. sz. emeletre költöztem. Tisztelettel vevőim pártfogását továbbra is kérem. Hosolitz Elza. 14621

Egy kézi favágó motor eladó. Krestels Péter Keresztényfalva 257. 14609

Allást nyer

Molnári állást nyer szakképzet, szorgalmas molnár az összes örlési rendszerek ismerete megkívánatik. Megállapodás szerint részre, később bérbe veheti a malmot. Cim. Sándor-malom, Baraolt, Treiscaune. 14545

Gyógyszertárhoz okleveles kisegítő, esetleg bérölt szeptember elsejére keresek. Ajánlkozás sürgönyileg Pläsiu de jos. Jud. Ciuc. Kovátsné. 14581

Három nyelvet bíró pincérnő kerestetik. Brassó, Str. Regele Carol 37. 14601

Masamódot és férfifehérmű varrónőt keresünk „Perfekt” jelűre a brassói kiadóba. 14612

Allást keres

Egyedülálló szolid leány tisztán, rendszerető, gazdasszony-nak, esetleg mint okleveles óvónő, gyermekmellé szerény feltételek mellett ajánlkozik. Vidékre is megy. Brassó, Kolostor-ucca 15. Bakóné. 14617

Lakás

Iskolásfiu teljes ellátással felvétetik Propper, Brassó, Hirschler-ucca 28. emelet. 14559

Kiadó azonnal egy uccai szoba, konyha, villany- és vízvezetékkel. Brassó, Cerna-ucca 12. 14619

Október 1-re bérbeadó „Villa Viki” Brassó, Strada Cloșca 6 (volt Lövész-ucca A. 18-b) 5 szoba az összes mellékhelyiségekkel, továbbá 2 garázsszal. Érdeklődők szíveskedjenek a tulajdonoshoz, Mincu Györgyhöz, a fenti címen fordulni. 14602

2 Studenten oder Studenten finden Aufnahme bei vornehmer Familie mit ganzer Verpflegung, Badezim-mer-und Klavierbenützung. Adresse: Wien, VI. Hirschengasse 13. bei Frau Charlotte Rosenberg. 14523

Egy családi ház 4 szoba, kerttel és mellékhelyiségekkel kiadó. Brassó, Ciocrac 2. sz. 14611

Nagy szoba, konyha kiadó a Gyár-ut elején. Brassó, Voivozilor 7. Bálintnál. 14608

Üzlet- és korcsmahelyiség lakással Zetelaka központján, legforgalmasabb helyen, évi 12,000 lejért kiadó. Cim: Bothári András, Zetelaka, Jud. Odorheiu. 14607

Könyvek

10 darab Népszerű regény míg a csekély készlet tart 50 lej, vidékre portálva 60 lej, utánvételt 66 lej. Maupassant A másik gyermeke. Csermely: A basa topánkái, Csermely: Adieu Madame, Forró Pál: A megölt szerelem, Forró Pál: Különös tüzek, Forró Pál: Aki mindig csak vendég, Csermely: A boszu örvényében, Szász Béla: Az öreg zsoltár titka. Altai: Célál. Megrendelhető a Brassói Lapok Könyvosztályától.

B. L. Felelősszerkesztő:
Kocsis Béla

ABRASSOI LAPOK nyomdavidálatának kiadása és rotációs nyomása, Brassóban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lej. Magyarországra negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420, félre 820, évente 1600 lej.

Flókkidárhivatal és szerkesztőség Hunyad- és Alsófehérvármegye részére: Déva, Str. Ioan Creanga 2. Telefon 17. (Balogh Géza)

MEGBIZOTTAK. Arad: Piața Impăratul Traian 1. (Halmágyi Pál) — Bukarest: Dán Dániel, Gerő Sándor és Kohn Jenő. — Dév: Str. S. Barnuțiu 10. (Oszán Kálmán) — Kolozsvár: Str. Dubalarilor 7. (volt Timár-utca) (Neumann Ignác). — Marosvásárhely: Benjámín Árpád, Str. Bererie 1. (Sörház-u) — Marostordamegye: Szabó Jenő Cime: Marosvásárhely, Strada Reghiulu. 10. — Nagyszeben: Strada Turnului 13. (Szigetváry László) — Nagyvárad: Str. Nic. Jigă 32 (Szabó Gyula) — Szilágysomlyó: (Helperin Ernő) — Temesvár: Gyárváros, Tigris-utca 4. (Halmágyi Pál). — Torda: Str. Regele Ferdinand 25. (Dienes József.)

Központi szervezők, pénzfelvételi jogosultsággal: Bartha Géza, Dán Mózes.

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk.

Ujitsa meg

lejárt előfizetését, hogy a lapot zavartalanul és fennakadás nélkül küldhessük.

A kiadóhivatal.

Urileányok és asszonyok

Női ruha-varrást, szabást és iparművészetet ököletesen megtanulhatnak, úgy magánhasználatra, mint iparüzés céljaira a **varróiskolában**. — Külön szabásati tanfolyamok. — **Kezdődik szept. 1-én.** BRASSÓ, SZENT-JANOS-UTCA 5.

Várva-várt újdonság!

Minden szőlősgazdának víznyomósos borprés!

Jobb sajtolás és 2—3-szor gyorsabb munkateljesítmény!

Bámulatosan olcsó ár! A víznyomósos borprés ma már csak annyiba kerül, mint a régi szerkezetű!

A „Hydro-Express” víznyomósos-szerkezet, bármely meglevő régi rendszerű borprésre könnyen felszerelhető.

Komplett borpréseket és hidraulikus sajtószerkezeteket, szőlő- és gyümölcszúzókat szállítunk elsőrendű kivitelben és olcsó árak mellet.

Ismeretöket és ajánlatokat bárkinek ingyen küldünk.

Rieger And. gépgyárak R. I.
SIBIU—NAGYSZEEN.